

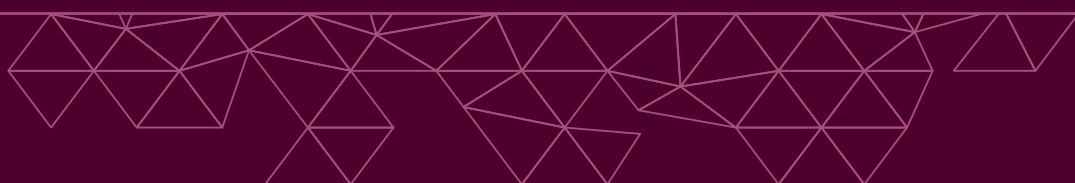
LONGYEARBYEN
LOKALSTYRE

STRATEGISK NÆRINGSPLAN

2026-2030

LONGYEARBYEN LOKALSTYRE

INNHold

FORORD	2
SAMMENDRAG	3
1. Innledning	4
1.1. Formål med strategisk næringsplan	5
1.2. Overordnede mål og rammebetingelser	5
1.3. Prosess og medvirkning	9
1.4. Begreper	10
2. Nåsituasjon	13
2.1. Demografi	13
2.2. Sysselsetting og næringsstruktur	13
2.3. Bolig	15
2.4. Energi	17
2.5. Infrastruktur, transport og logistikk	20
2.6. Arealforvaltning	25
2.7. Forskning og utdanning	26
3. Hovedutfordringer for næringslivet	27
4. Mål og strategier	28
4.1. Hovedmål 1: Økt botid for et mer robust og stabilt næringsliv og samfunn	29
4.2. Hovedmål 2: Lokalstyret som profesjonell samarbeidspartner for næringslivet	30
4.3. Hovedmål 3: Styrke lokalt næringsliv på veien mot fremtidens Longyearbyen	32
5. Innsatsområder	35
5.1. Næringslivets rolle i beredskap	35
5.2. Boligforvaltning	37
5.3. Bærekraftig reiseliv, opplevelses- og kulturnæring	39
5.4. Verdensledende arktisk kompetanse	42
6. Handlingsplan	44
7. Oppfølging og revisjon av strategisk næringsplan	46
8. Forvaltning, organisering og finansiering av næringsarbeidet	47
9. Kilder og referanser	48
VEDLEGG	49

VERSJONSHISTORIKK

Versjonsnr.	Utarbeidet av	Dato	Faglig godkjent
1	Prosjekt- og prosessleder <u>Kupa</u> v/ <u>Helene Lund Engebø</u> og <u>Ane-</u> <u>Marthe Sani Aasen</u> , Næringssjef Lennarth Kvernmo	10.04.2026	Godkjent av prosjektets styringsgruppe. Legges ut på høring og offentlig ettersyn.
2	Prosjekt- og prosessleder <u>Kupa</u> v/ <u>Helene Lund Engebø</u> , Næringssjef Lennarth Kvernmo	26.06.2026	Revisjon med høringsinnspill innarbeidet, godkjent av prosjektets styringsgruppe.

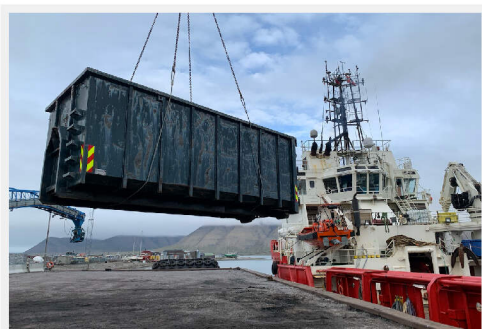

Foto (øverst fra venstre): Marianne Stokkereit Aasen, Torbjørn Staff, Felicia Øystå, Longyearbyen lokalstyre, Longyearbyen lokalstyre, Felicia Øystå, Shutterstock, Shutterstock

FORORD

Noen ganger oppleves det som at historien beveger seg stille, nesten uten at vi merker det. Andre ganger kjennes det at noe er i stor forandring mens man fortsatt står midt i det. Longyearbyen lever i en slik tid nå.

Med avslutningen av kullgruveindustrien er et langt kapittel i Longyearbyens historie satt punktum for. Det merkes. Både i næringslivet, og i identiteten vår.

Samtidig ser verden ser mot Arktis med større interesse og større alvor enn før. Det gir muligheter, men også et ansvar for å tenke klokt og langsiktig om hva slags lokalsamfunn vi ønsker å utvikle videre.

Kanskje er denne planen derfor et aldri så lite paradoks. Å være tilbakeholden på vekst, men fremoverlent på lokalsamfunn, er på mange måter litt naturstridig i et arbeid med en næringsplan. Ikke stadig flere ukjente hoder inn og ut av byen, ikke mer midlertidighet, ikke bare bunnlinje, og ikke mest mulig aktivitet for aktivitetens egen skyld. Ambisjonen er heller å skape mer verdi av det vi allerede har. Sterkere fagmiljøer, tryggere arbeidsplasser, mer samarbeid, og et næringsliv som også bidrar til beredskap, bolyst og ikke minst: blilyst.

Derfor betyr det noe hvordan vi skriver neste kapittel i Svalbardhistorien. Når hus, rørgater, vannforsyning, flyplass og energiforsyning skal fornyes, handler det ikke bare om hva som står ferdig til slutt. Det handler også om hva prosjektene gjør med lokalsamfunnet underveis. Skal denne fornyelsen lykkes, må den bidra positivt både mens arbeidet pågår, og når den nye infrastrukturen skal tas i bruk og driftes.

Slik kan Longyearbyen fortsatt være et godt hjem fremover, og jeg har stor tro på at vi skal få det til. Men det krever at vi ser mulighetene og drar i samme retning – myndigheter, politikk, næringsliv, forskning, og frivillighet. For det er nettopp i samspillet mellom mennesker, kunnskap og fellesskap at Longyearbyens sjel ligger.

Terje Aunevik
Lokalstyreleder

Foto: Felicia Øystå

SAMMENDRAG

STABILITET OG FORUTSIGBARHET

HOVEDMÅL

1 ØKT BOTID FOR ET MER ROBUST OG STABILT NÆRINGSLIV OG SAMFUNN

- Tiltrekke oss engasjerte arbeidstakere med riktig kompetanse, som blir over tid
- Øke median botid for norske beboere fra 3,5 til 4,6 år innen 2036

2 LOKALSTYRET SOM PROFESJONELL SAMARBEIDSPARTNER FOR NÆRINGSLIVET

- En fremtidig forvaltningskultur preget av god service, effektiv saksbehandling og proaktiv veiledning.
- Øke tilfredsheten med Longyearbyen lokalstyres næringsvennlighet fra 2,45 til > 4 i totalscore

3 STYRKE LOKALT NÆRINGSLIV PÅ VEIEN MOT FREMTIDENS LONGYEARBYEN

- Bruke omstillingsprosjektene som verktøy for å styrke lokalt næringsliv inn i en ny fase.
- Jobbe for at lokalt næringsliv og forskning får både påvirkningskraft og oppdrag i omstillingsprosjektene de neste årene

INNSATSONOMRÅDER

NÆRINGSLIVETS ROLLE I BEREDSKAP

God beredskap gjennom tett samarbeid mellom offentlig og privat virksomhet. Næringslivet både kan og vil bidra, men trenger formalisert og forpliktende samarbeid og koordinering.

BOLIGFORVALTNING

Gode boliger er en forutsetning for både næringsaktivitet og bo- og bilyst. Vi må sikre at boligmassen tilgjengeliggjøres for lokalbefolkning og næringsliv.

BÆREKRAFTIG REISELIV, OPPLEVELSES- OG KULTURNÆRING

Utnytte Svalbards attraktive posisjon som bærekraftig reiselivsdestinasjon, med mål om å øke lønnsomhet og kvalitet. Videreutvikle eksisterende bedrifter med lokal tilstedeværelse.

VERDENsledende ARKTISK KOMPETANSE

Videreutvikle den verdensledende arktiske kompetansen i Longyearbyen. Anvende forskning og teknologiutvikling lokalt, til gode for lokalsamfunnet.

FUNDAMENT

SVALBARDMELDINGEN (MELD. ST. 26 (2023-2024)) OG OVERORDNEDE SVALBARDMÅL

- En konsekvent og fast håndhevelse av suvereniteten.
- Korrekt overholdelse av Svalbardtraktaten og kontroll med at traktaten blir etterlevd.
- Bevaring av ro og stabilitet i området.
- Bevaring av områdets særegne villmarksnatur.
- Opprettholdelse av norske samfunn på øygruppen.

SVALBARDLOVEN OG SVALBARDMILJØLOVEN

REGJERINGENS STRATEGI FOR INNOVASJON OG NÆRINGSUTVIKLING PÅ SVALBARD

MÅLBILDE FRA LOKALSAMFUNNSPLANEN, MÅL FOR BÆREKRAFT

- God utdanning
- Anstendig arbeid og økonomisk vekst
- Bærekraftige by og samfunn
- Handling mot klimaendringene
- Samarbeid for å nå målene
- Industri, innovasjon og infrastruktur
- Medarbeidere og Longyearbyen som organisasjon
- Økonomisk utvikling og strategi

LONGYEARBYENS KJERNEVERDIER

UNIKT ► TRYGT ► NÆRT ► SKAPENDE

Sammendrag av mål og innsatsområder. Detaljer i kapittel 4 og 5.

1. INNLEDNING

Longyearbyen er et livskraftig og attraktivt familiesamfunn, tuftet på fellesskap, der næringslivet leverer både resultater og viktige bidrag til lokalsamfunnet.

Et robust familiesamfunn trenger stabilitet og kontinuitet, og et sterkt og mangfoldig næringsliv bidrar til nettopp dette. Gode arbeidsplasser skaper bo- og blilyst, den lokale snekkeren, guiden og ingeniøren utgjør vår felles beredskap, og den lokale butikken og infrastrukturen knytter samfunnet sammen.

Samtidig er Longyearby-samfunnet midt inne i en stor omstilling. Kostnadene har økt, og vedlikeholdsetterslepet på infrastruktur, basistjenester og boligmasse er stort. Dette stiller nye krav til samspill mellom næringsliv, lokalsamfunn og statlige aktører.

Denne strategiske næringsplanen handler derfor dypest sett om mennesker. Planen skal gi næringslivet forutsigbarheten de trenger for å kunne tilby trygge, langsiktige arbeidsplasser, som gjør at dyktige folk velger å slå rot i Longyearbyen. Det er viktig for lokalsamfunnet, men også nasjonalt: i en verden preget av geopolitisk uro og i rask endring, er sivilt nærvær på Svalbard den mest effektive norske suverenitetshevdelsen.

Planen er et resultat av langsiktig politisk arbeid gjennom programmet "næringsvennlig kommune" fra Innovasjon Norge, startet i 2021.

Foto: Det kongelige slott

1.1. FORMÅL MED STRATEGISK NÆRINGSPLAN

En strategisk næringsplan er et lokalpolitisk vedtatt styringsdokument for næringspolitikk, en såkalt temaplan. Planen er forankret i lokalt næringsliv, og beskriver en felles strategi for fremtidig verdiskapning. Longyearbyen lokalstyre eier planen og leder oppfølgingen av den, men planen skal brukes aktivt av hele samfunnet, slik at alle drar i samme retning i den videre omstillingen av Longyearbyen.

Formålet med en strategisk næringsplan er å sette retning og rammer for det lokale næringsarbeidet, og dermed bidra til å rigge Longyearbyen for fremtiden. Vi skal sikre at lokalt næringsliv har forutsigbarheten som trengs for å skape verdier, levere kritisk beredskap og sikre trygge arbeidsplasser som gjør at folk vil bo her over tid.

Planens målgruppe er bransjeorganisasjoner i næringslivet, offentlige og private virksomheter med virksomhetsadresse i Longyearbyen, statlig eide virksomheter som er hjemmehørende på Svalbard, statlig forvaltning med ansvar for Svalbard, samt Longyearbyen lokalstyre og administrasjonen.

Prosess og historikk er beskrevet nærmere i vedlegg 1.

1.2. OVERORDNEDE MÅL OG RAMMEBETINGELSER

Den strategiske næringsplanen bygger på et tydelig premiss: vi skal ikke utfordre nasjonale rammer, men utnytte det lokale handlingsrommet som finnes innenfor svalbardlovgivningen og Svalbardmeldingen. Planen staker ut kursen for hvordan vi bygger et sterkt og levedyktig næringsliv innenfor statens rammer, og samtidig leverer direkte på ambisjonene i vår egen lokalsamfunnsplan.

Nasjonale, svalbard-
politiske mål og rammer

Mål i lokalsamfunnsplan
for Longyearbyen

Mål i strategisk nærings-
plan for Longyearbyen

Svalbardpolitiske mål og rammer

Svalbardmeldingen¹, Svalbardloven² og Svalbardmiljøloven³, samt regjeringens strategi for innovasjon og næringsutvikling på Svalbard,⁴ gir tydelige føringer for næringsvirksomhet på Svalbard. Næringsaktivitet er ikke et mål i seg selv, men et virkemiddel for å understøtte de svalbardpolitiske målene:

- En konsekvent og fast håndhevelse av suvereniteten.
- Korrekt overholdelse av Svalbardtraktaten og kontroll med at traktaten blir etterlevd.
- Bevaring av ro og stabilitet i området.
- Bevaring av områdets særegne villmarksnatur.
- Opprettholdelse av norske samfunn på øygruppen.

Foto: Shutterstock

¹ Meld. St. 26 (2023-2024):

² Lov om Svalbard (Svalbardloven)

³ Lov om miljøvern på Svalbard (Svalbardmiljøloven)

⁴ Strategi: Innovasjon og næringsutvikling på Svalbard (2019)

I tillegg kan vi trekke fram følgende relevante føringer fra Svalbardmeldingen⁵:

- Boligmassen i Longyearbyen skal ikke vokse utover nivået før skredene i 2015/2017
- Næringsaktivitet som legger til rette for mindre press på infrastruktur, lavere belastning av naturmiljøet, nye grønnere løsninger og aktivitet som positivt bidrar til lokalsamfunnet vil være ønskelig.

Svalbardmeldingen inneholder en rekke tiltak innenfor lovgivning, klima og miljø, samfunnsutvikling, næringsvirksomhet, FoU, beredskap med mer.⁵ Disse er angitt under overskriften "Regjeringen vil". Det er ikke klart om, når eller hvordan alle tiltakene skal iverksettes, men mange av dem vil påvirke næringsarbeidet i Longyearbyen på måter som ikke er kjent i dag. Dette vil kunne føre til behov for revisjon av næringsplanen. Etterhvert som tiltak vedtas og iverksettes, vil det være naturlig at Longyearbyen lokalstyre involveres som tilrettelegger, koordinator eller samarbeidspartner.

Lokalsamfunnsplan for Longyearbyen

Lokalsamfunnsplanen for Longyearbyen⁶ beskriver et målbilde for ønsket utvikling av Longyearbyen mot 2033. Målbildet sier blant annet at "Næringslivet er allsidig, økonomisk robust og sosialt og miljømessig bærekraftig."

I tillegg er det definert 8 mål/satsingsområder for utvikling av Longyearby-samfunnet, hvor seks av disse er basert på FNs mål for bærekraft:

- Medarbeidere og Longyearbyen som organisasjon
- Økonomisk utvikling og strategi

⁵ Meld. St. 26 (2023-2024). Tiltak ("Regjeringen vil") er angitt i kapittel 2.7, 3.6, 4.7, 5.7, 6.7 og 7.7.

⁶ Lokalsamfunnsplan 2022-2033, revidert 2025

Målbildet fra lokalsamfunnsplanen bygger på Longyearbyens kjerneverdier:

UNIKT ► TRYGT ► NÆRT ► SKAPENDE

Longyearbyen lokalstyres handlingsrom i strategisk næringsarbeid

Med handlingsrom menes muligheten til å bestemme eller handle innenfor gitte rammer og med gitte ressurser. De tydelige lovmessige og politiske rammene for næringsutvikling på Svalbard er beskrevet tidligere i dette kapittelet, og setter klare føringer.

Longyearbyen har en unik nasjonal posisjon med tett dialog med sentrale myndigheter. Stortinget gir fast finansiering av Longyearbyen lokalstyres næringsarbeid, bevilget gjennom nærings- og fiskeridepartementet. I tillegg finnes en rekke ressurser tilgjengelige i samfunnet allerede - Longyearbyen er et ressurssterkt samfunn. Det er også mulig å tilføre eller skape ressurser.

I arbeidet med mål og strategier har det vært viktig å ikke begrense seg utelukkende til Longyearbyen lokalstyres handlingsrom, men se på næringsarbeidet i et større bilde. Bærekraftig og strategisk næringsutvikling, med Longyearbyen lokalstyre som aktiv samfunnsutvikler, bygger opp om vedtatt svalbardpolitikk, og bidrar til å sette denne ut i livet lokalt.

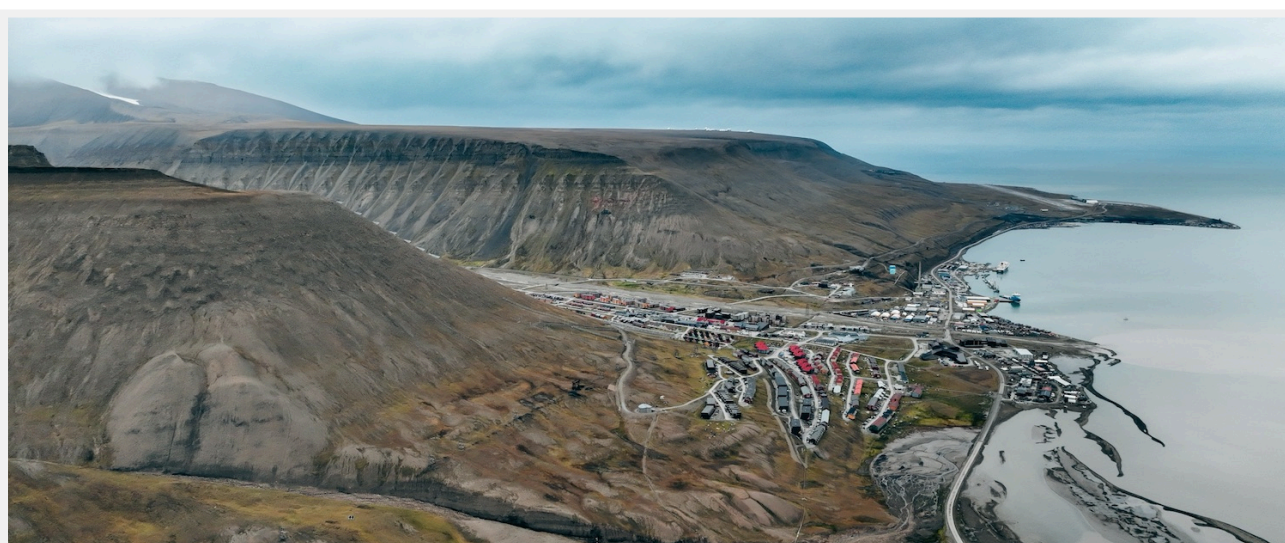

Foto: Shutterstock

1.3. PROSESS OG MEDVIRKNING

Aktiviteten i prosjektet for utvikling av strategisk næringsplan er kort oppsummert her. Metode, gjennomføring og resultater er beskrevet i mer detalj i vedlegg.

Styringsgruppe

I prosjektet for utvikling av strategisk næringsplan har Svalbard Næringsforening og Innovasjon Norge vært representert i styringsgruppa, i tillegg til representanter fra politisk ledelse og administrasjon i Longyearbyen lokalstyre.

Innspillworkshop med næringslivet

28. oktober 2025 ble det holdt en innspillworkshop hos Longyearbyen lokalstyre, der ca 50 deltakere fra et bredt spekter av næringer, offentlig virksomhet og lokalstyret deltok. Målet var å få innsikt i næringslivets behov og utfordringer, skape en felles virkelighetsforståelse, samt jobbe med muligheter.

Innspillworkshop. Foto: Kupa

Intervjuer

I oktober til desember 2025 ble det gjennomført intervjuer med en rekke representanter fra næringsliv og offentlig sektor. Målet var å få mer dyptgående informasjon om erfaringer med å drive i Longyearbyen, og virksomhetenes ønsker og behov.

Datainnhenting og dokumentanalyse

I tillegg til innsikt fra workshop og intervjuer, har det blitt innhentet data og kunnskap fra ulike dokumenter og rapporter. De viktigste dokumentene er listet i vedlegg 3.4, samt under referanser og som fotnoter.

Mål og strategiarbeid

Styringsgruppa ble samlet til digital workshop 29. januar 2026. Her ble det jobbet frem utkast til mål, strategier og innsatsområder basert på innsikt og overordnede rammer.

Offentlig høring og ettersyn

Planen er fastsatt etter offentlig høring og ettersyn (merknadsbehandling). Planen er endelig fastsatt gjennom vedtak i Longyearbyen lokalstyre.

1.4. BEGREPER

Følgende begreper brukes mye i samtaler og diskusjoner. I dette dokumentet har vi lagt til grunn følgende tolkning:

Sektorprinsippet (forvaltning)

Hver statsråd/departement styrer sin sektor og har konstitusjonelt ansvar og kompetanse innenfor sitt myndighetsområde. Bidrar til at sektorene har frihet til å utføre oppgavene

sine, og plasserer konstitusjonelt ansvar hos den enkelte statsråd. Må ses i sammenheng med samvirkeprinsippet (krav til samvirke på tvers av sektorlinjer).⁷

⁷ Eksempel på definisjon fra NOU 2016: 19, Sektorprinsippet og tverrsektoriell styring. NSM 2023

Selvkostprinsippet

Selvkostprinsippet i offentlig forvaltning innebærer at offentlige gebyrer for en tjeneste (eksempelvis vann eller renovasjon) skal dekke (og ikke være større enn) de faktiske kostnadene ved å yte tjenesten. Dette gjelder også i Longyearbyen (Svalbardlovens §41 første ledd bokstav b)⁸.

Familiesamfunn

I Svalbardmeldingen brukes begrepene "familiesamfunn" og "norske samfunn" hyppig, men det er ikke gitt noen definisjon av begrepene. Basert på formuleringene i Svalbardmeldingen legger vi til grunn følgende:

I Svalbardmeldingen brukes begrepet "familiesamfunn" hyppig, men det er ikke gitt noen definisjon av begrepet. Basert på formuleringene i Svalbardmeldingen legger vi til grunn følgende:

Longyearbyen skal være et attraktivt sted for familier, men er ikke ment å være et livsløpssamfunn. Mennesker fra ulike land har alltid søkt seg til Svalbard, noe som Svalbards rikholdige historie bærer preg av. I dag er dette med på å gjøre Longyearbyen til et levende og variert samfunn.

En velutbygd infrastruktur, et godt velferds- og tjenestetilbud og et rikt kultur- og fritidstilbud

er faktorer som kan gjøre det attraktivt å bosette seg i Longyearbyen. De gitte rammebetingelsene er dimensjonerende for hvilke tilbud som kan gis, og dermed også for hvilke forventninger innbyggerne kan ha.

Fremtidens Longyearbyen / omstillingsprosjektene / den store transformasjonen

"Fremtidens Longyearbyen" beskriver et fremtidsbilde som inkluderer blant annet energiomstilling, oppgradering av utdatert infrastruktur og boligmasse, klimatilpasninger, reduksjon av klimautslipp, og tilpasning til endrede nasjonale rammebetingelser og geopolitisk situasjon.

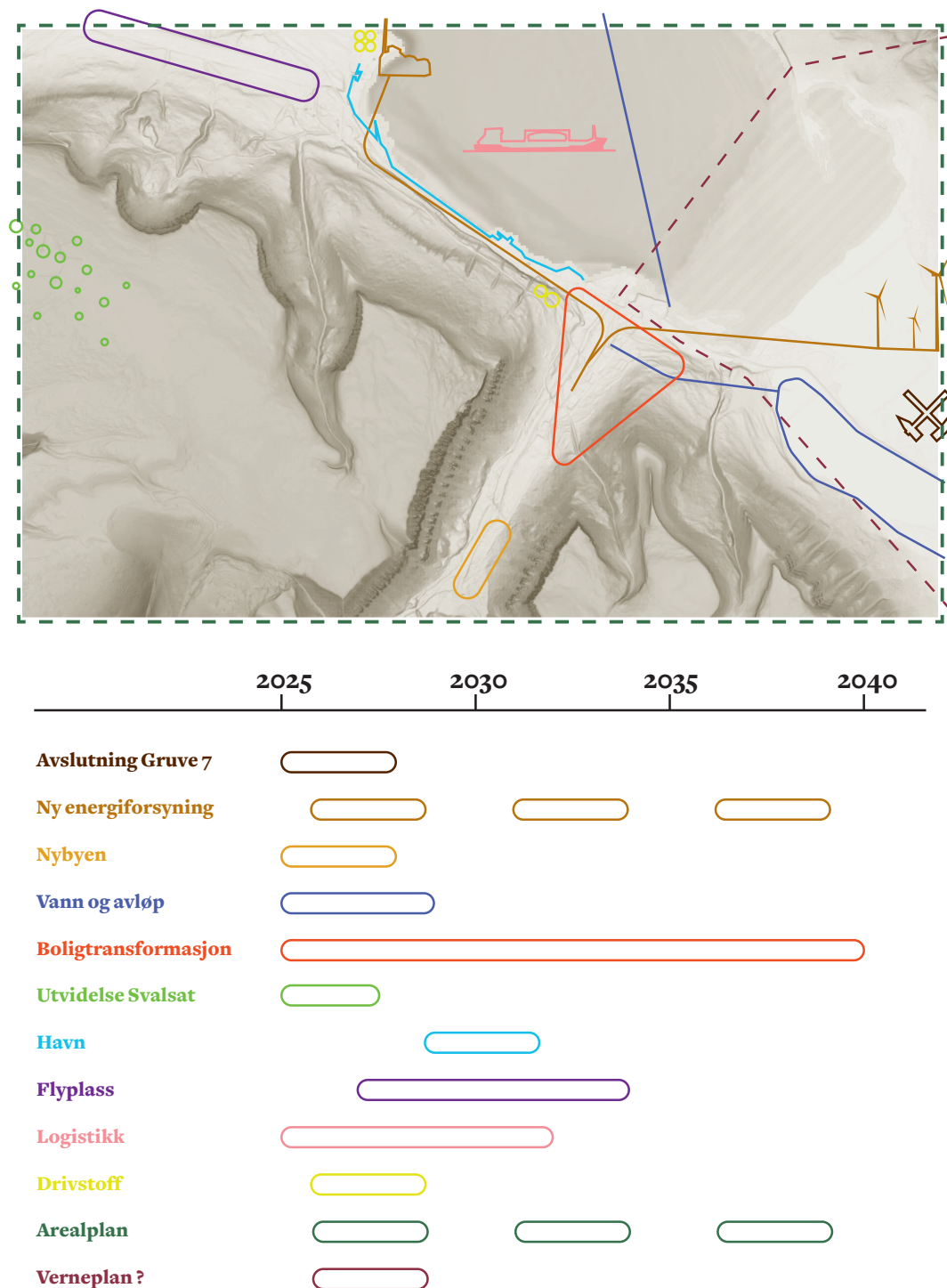
Noen omtaler det nye Longyearbyen som "Longyearbyen 3.0",⁹ mens den pågående omstillingen gjerne omtales som "Den store transformasjonen", "transformasjonsprosjektet" eller "omstillingsprosjektene".

Felles for alle disse begrepene er å synliggjøre at det er mange både pågående og fremtidige prosjekter som bør ses i sammenheng, og som må gjennomføres over lang tid. Det er imidlertid ikke etablert en gjennomføringsplan for omstillingsprosjektene enda.

Illustrasjonen på neste side er et eksempel på en oversikt over noen slike prosjekter.

⁸ Lov om Svalbard (Svalbardloven)

⁹ Program for Svalbarddagen 2026, Svalbardposten 04.03.2026

Skisse av noen av prosessene og prosjektene som vil kunne endre Longyearbyen de neste 15 årene. Verken prosjektene eller deres plasseringer i kart og tidslinje er konkret, men illustrerer likevel hvor omfattende endringene kan bli. Illustrasjonen er et innspill om at det finnes en mulighet for å lage en felles og koordinert plan med lokalt eierskap. På den måten kan transformasjonen gi byen fornyet attraktivitet og identitet.

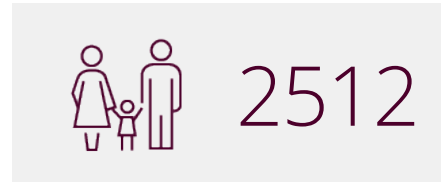
Illustrasjon: Svalbard Næringsforening / LPO arkitekter, 2025.

Merk: med "Nybyen" menes planrevisjon for Nybyen.

2. NÅSITUASJON

2.1. DEMOGRAFI

Ved inngangen til 1. halvår 2026 var det bosatt 2512 personer i Longyearbyen og Ny-Ålesund. Andel innbyggere med bosteds-adresse på fastlandet var 65,6%, en reduksjon på 9,4 prosent-poeng fra 2016.¹⁰

Demografien preges av høy utskifting (turnover). I snitt skiftes 20-25% av befolkningen ut hvert år. Gjennomsnittlig botid for nordmenn har vært fallende, og lå i 2022 på 7,4 år. Median botid for nordmenn sank fra 4,6 år i 2016 til 3,5 år ved inngangen til 2026. Tendensen er dermed at nordmenn bor kortere perioder på Svalbard enn før. Andre folkegrupper har lengre botid.^{11 12}

Siden Svalbard ikke er et livsløpssamfunn, er sammensetningen annerledes enn på fastlandet. Andelen eldre og barn/unge er lavere, mens andelen i arbeidsfør alder er betydelig høyere. 51,1% av husholdningene består av 1 person.¹¹

2.2. SYSSELSETTING OG NÆRINGSSTRUKTUR

I 2024 sysselsatte virksomheter på Svalbard totalt 1668,4 årsverk, fordelt på 395 bedrifter. Total omsetning var på ca 5,5 milliarder.¹¹

Lokalk markedet er lite, tilgang til risikovillig lokal kapital begrenset, kostnadene er høye og det er begrenset tilgang til bolig og næringslokaler. Innenfor enkelte bransjer, som dagligvare og posttjenester, er det monopol. Etablering og drift av selskap på Svalbard innebærer derfor en høyere risiko enn på fastlandet.¹³

¹⁰ [SSBs faktside om Svalbard. Tall fra 1. halvår 2026](#)

¹¹ [Samfunnsforhold på Svalbard: befolkning, økonomi og levekår. Lindstrøm og Slettebø, SSB 2023](#)

¹² [Høy befolkningsutskifting og økende mangfold på Svalbard ved inngangen av 2026. Nergård, SSB 2026](#)

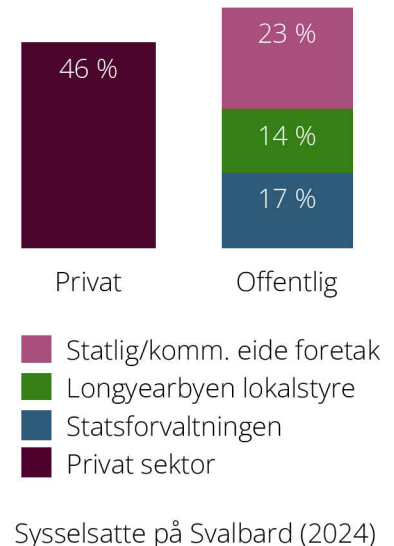
¹³ [Strategi: Innovasjon og næringsutvikling på Svalbard \(2019\).](#)

Likevel er det mange virksomheter i det private næringslivet som driver svært lønnsomt, blant annet innenfor informasjons- og kommunikasjonsteknologi, romvirksomhet, turisme og bygg/anlegg.

Fordeling mellom privat og offentlig/statlig virksomhet

Under halvparten av de sysselsatte på Svalbard er ansatt i privat sektor, mot to tredjedeler på fastlandet. De resterende er ansatt i statsforvaltningen, Longyearbyen lokalstyre og statlig eide foretak.¹⁴

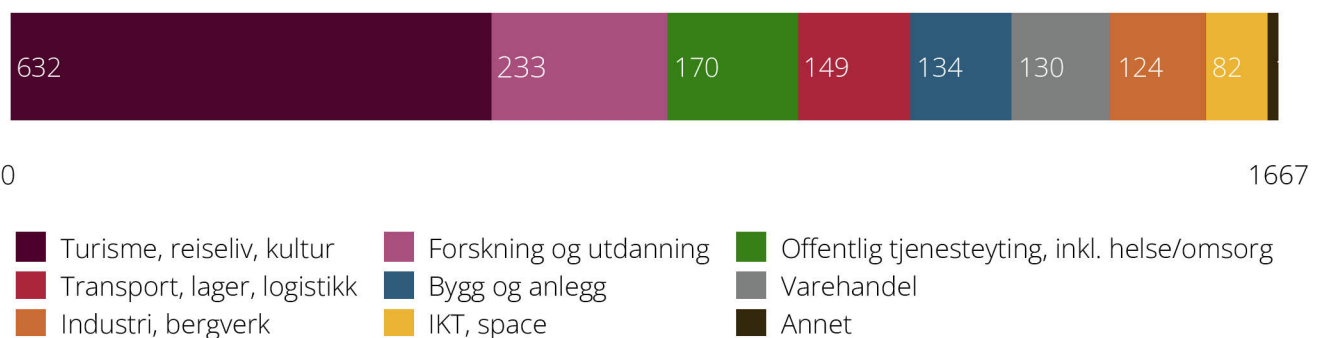
Staten har direkte eierskap i bl.a. Store Norske og UNIS, og indirekte eierskap til Svalbard Lufthavn gjennom Avinor. Staten har også direkte eller indirekte andeler i andre selskaper med viktig aktivitet på Svalbard, deriblant KSAT og Telenor.

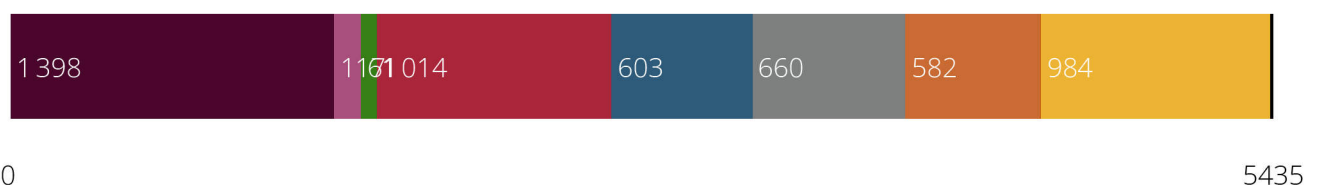
Næringer

Figurene viser sysselsettingen i ulike næringer, inndelt i årsverk og omsetning:¹⁵

Næringer på Svalbard - antall årsverk (2024)

Næringer på Svalbard - omsetning i millioner (2024)

¹⁴ SSBs faktside om Svalbard: næringer på Svalbard. Tall fra 2024, oppdatert 19.02.2026

Betydning for bo- og blilyst

I en innbyggerundersøkelse som Visit Svalbard gjennomførte i 2025¹⁵, på spørsmålet om hvilke faktorer som er viktige for bolyst i Longyearbyen, sier 94% av respondentene at arbeidsforhold (tilgang til en god jobb, og gode arbeidsforhold) er ganske viktig eller svært viktig. Det er derfor ikke tvil om at næringsutvikling også er viktig for samfunnsutvikling.

2.3. BOLIG

Eierstruktur og boligmarked

Longyearbyen har ikke et ordinært, kommersielt boligmarked slik som på fastlandet. Over 70 prosent av boligmassen i Longyearbyen eies av offentlige og delvis offentlige eiere: Store Norske Boliger AS (datterselskap av Store Norske), Statsbygg, Telenor, KSAT og Longyearbyen lokalstyre.

Longyearbyen lokalstyres boliger er i 2026 overtatt av Statsbygg, og den offentlig eide boligmassen er nå samlet hos Statsbygg og Store Norske Boliger.¹⁶ Statlig kontroll med boliger er et viktig verktøy for å bidra til å opprettholde norske samfunn på Svalbard.¹⁷

Siste Svalbardmelding sier at boligmassen i Longyearbyen ikke skal vokse utover nivået før skredene i 2015/2017, og tilgang på boliger er dermed en måte for norske myndigheter å regulere befolkningsveksten.¹⁷

En vanlig praksis i Longyearbyen er at arbeidsgiver stiller med bolig, selv om dette ikke er et juridisk krav. Tilgang på bolig er altså tett knyttet opp mot et ansettelsesforhold.

I sum fører disse mekanismene til at boligpolitikken i Longyearbyen er avgjørende for næringsutvikling.

¹⁵ Innbyggerundersøkelse 2024 og 2025, Visit Svalbard

¹⁶ <https://intranett.lokalstyre.no/boligbehovsutredning-for-longyearbyen-er-oppdatert.6624139-486564.html>

¹⁷ Meld. St. 26 (2023-2024)

Foto: Felicia Øystå

Boligmasse og tilstand

Mange av dagens boliger er fundamentert på trepæler i permafrost. Disse har begrenset levetid, og påvirkes negativt av klimaendringer og smeltende permafrost. Boligmassen generelt er bygget for et 30 års-perspektiv, mens snittalderen nå har passert 35 år.¹⁸

Mange boliger er i dårlig stand, andre kan ikke benyttes grunnet rasfare, og det er generelt et stort rehabiliteringsbehov. Dette vil kreve store investeringer, men er samtidig en forutsetning for å opprettholde et stabilt familiesamfunn.

Det ble utført en boligbehovsutredning i 2023,¹⁹ og en ny utredning ble vedtatt i Longyearbyen lokalstyrets budsjett for 2026. Utredningen skal gi et helhetlig bilde av dagens situasjon og fremtidige behov.²⁰

¹⁸ Høringsinnspill til Lokalsamfunnsplanen 2022-2033, Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS, august 2025

¹⁹ Boligbehovsutredning 2023, Longyearbyen lokalstyre

²⁰ Vedtak i lokalstyremøte 10.12.25, PS 71/25, Verbalvedtak 9: Oppdatert boligbehovsutredning

Betydning for bo- og blilyst

Tilgang på boliger med tilstrekkelig størrelse og kvalitet, og til akseptabel pris, er essensielt for at både privat næringsliv og offentlig sektor skal klare å rekruttere og beholde ansatte i Longyearbyen. I en innbyggerundersøkelse som Visit Svalbard gjennomførte i 2025,²¹ på spørsmålet om hvilke faktorer som er viktige for bolyst i Longyearbyen, fremkommer det at boligstandard anses som ganske viktig eller svært viktig for 87% av respondentene.

2.4. ENERGI

Energisystemet på Svalbard er fysisk isolert fra fastlandet (off-grid). Forsynings-sikkerhet og stabil energiforsyning er dermed kritisk for den lokale befolkningen og næringslivet, men også kritisk infrastruktur av nasjonal interesse.

Historisk har staten alltid gitt støtte for å redusere energikostnadene i Longyearbyen, både gjennom støtte til investeringer, men også indirekte til energiproduksjon gjennom støtte til driften i Gruve 7. Kostnadene for energiproduksjonen har økt betydelig etter overgangen til diesel, og staten har derfor økt støtten tilsvarende. Longyearbyen har i snitt likevel de høyeste energiprisene i landet, noe som rammer både næringsliv og den enkelte innbygger.

Fra 2026 har Store Norske overtatt ansvaret for energiforsyningen i Longyearbyen.²²

Energikilder

Kraftforsyningen var tidligere basert på kull, men har siden 2023 vært basert på diesel-aggregater, der diesel fraktes med båt fra fastlandet. Denne energiomleggingen har gjort at Longyearbyen ikke lenger er selvforsynt med energi, noe som har innvirkning på både forutsigbarhet, drifts- og forsyningssikkerhet.

²¹ Innbyggerundersøkelse 2024 og 2025, Visit Svalbard

²² [Store Norske overtar ansvaret for energiforsyningen; lokalstyre.no juni 2025](https://www.lokalstyre.no/juni-2025)

Det har vært jobbet med å fase inn fornybare energikilder. Store Norske har blant annet etablert mindre solcelleanlegg i Longyearbyen.²³ I januar 2026 satte Avinor i drift et eget biogassanlegg, dimensjonert for å dekke hele lufthavnens behov for elektrisitet og varme. Anlegget er planlagt driftet frem til hovedenergi-forsyningen i Longyearbyen får en tilstrekkelig andel fornybar energi.²⁴

KSAT har ambisjoner om å bygge et solkraftverk som en del av utvidelsen av anlegget på Platåberget.

Foto: Felicia Øystå

Strømstøtte

Etter energiomstillingen til diesel, har regjeringen gitt regelmessig støtte for å redusere energiprisene i Longyearbyen. I revidert nasjonalbudsjett for 2025 ble det vedtatt fortsatt strømstøtte, med en egen "Svalbardpris" (tilsvarende "Norgespris" på

²³ <https://www.snsk.no/energi/energianlegg>

²⁴ [NTB/pressemelding fra Avinor](#)

fastlandet). Denne ordningen gjaldt kun husholdninger, men Longyearbyen lokalstyre har etablert støtte som også gjelder for næringslivet.

Fremtidig energiforsyning

Regjeringen ga i 2024 Store Norske i oppdrag å gjennomføre en konseptvalgutredning av alternativer for fremtidig energiforsyning i Longyear-byen.²⁵ Her ble det konkludert med at forsyningssikkerhet er det viktigste effektmålet for en ny energiforsyning, fulgt av hensyn til sårbar natur, klima og miljø, og kostnads-effektivitet. Utredningen viste at alternativet som har høyest måloppnåelse, er et hybridsystem med rundt 50% fornybarandel, dvs. diesel i kombinasjon med vind, sol og sjøvarmepumpe, samt batteri og termisk lager.²⁶

Ettersom tilstanden på dagens dieselmotorkraftverk er dårlig, må det på plass et nytt dieselmotorkraftverk, med tilhørende tankanlegg i første fase av energiomstillingen. Det vil designes slik at fornybar-teknologier kan fases inn etterhvert.²⁷

I november 2025 meldte Store Norske at den kommersielle satsingen på fornybar energi avvikles. I statsbudsjettet for 2026 prioriteres oppgradering av eksisterende energisystem, men det foreslås samtidig midler til Store Norske for å følge opp konseptvalgutredningen.²⁸ Ny hovedkraftstasjon og nytt tankanlegg på Hotellneset planlegges satt i drift fra 2029, og anlegget klargjøres for integrasjon av fornybar energi hvis dette blir politisk prioritert og finansiert.

Testation Svalbard

Tanken bak Testation Svalbard var å tilrettelegge for testing av komponenter innen fornybar energi under ekstreme forhold. Et forprosjekt har blitt gjennomført, som resulterte i en forretningsplan og forslag til organisering. Videre finansiering av hovedprosjekt er ikke på plass, og videre arbeid er dermed satt på vent.

²⁵ Meld. St. 26 (2023-2024)

²⁶ Nye energisystemer på Svalbard. Heidi Theresa Ose, Store Norske Energi AS, innlegg Energi i Nord-webinar 10.10.2025

²⁷ Svalbard må starte det grønne skiftet på dieselmotorkraft. Teknisk ukeblad juni 2025

²⁸ Store Norske avvikler kommersiell satsing på fornybar energi. Store Norske, november 2025

2.5. INFRASTRUKTUR, TRANSPORT OG LOGISTIKK

God infrastruktur og velfungerende transport- og logistikk-løsninger er en forutsetning for all virksomhet i Longyearbyen, også næringsaktivitet. Transport- og logistikk-næringen leverer dessuten viktige støttefunksjoner til samfunnet. Redusert regularitet, kapasitet eller forutsigbarhet vil dermed gjøre Longyearbyen mer sårbar og mindre attraktiv som bosted.^{29 30}

Ansvar for infrastrukturen i Longyearbyen er delt mellom Longyearbyen lokalstyre og Staten (gjennom selskaper med direkte eller indirekte statlig eierskap). Longyearbyen lokalstyre har ansvar for hoveddelen av havna, veier, parkering, vann og renovasjon. Ansvar for transport- og logistiktjenestene er delt mellom private aktører og statlig eid virksomhet.

Havneområdet i Longyearbyen. Foto: Torbjørn Staff

²⁹ Strategi: Innovasjon og næringsutvikling på Svalbard (2019).

³⁰ Høringssvar fra Longyearbyen lokalstyre til Samferdselsdepartementet ifbm. ny postlov. 17.01.2026.

Longyearbyen havn

Longyearbyen havn er kritisk infrastruktur for samfunnsskrittiske funksjoner som forsyningssikkerhet, beredskap og næringsliv. Havna har flere kaier med ulik funksjon, eierskap og tilstand.

Strategisk havneplan for Longyearbyen ble revidert i 2025, for å ta hensyn til både endrede ramme-betingelser og nye utfordringer og behov. Revidert havneplan ble vedtatt i Lokalstyret i mai 2026.^{31 32}

I Nasjonal transportplan (NTP) 2022–2033 ble det satt av 400 mill. kr. til opprustning av Longyearbyen havn. Det ble samtidig pekt på at forutsetningene og behovene har endret seg, blant annet på grunn av fremtidig energiløsning. Kystverket har derfor fått i oppgave å kartlegge hvilke behov som nå finnes, og deretter vurdere omfang, og tidsplan for et eventuelt nytt havneprosjekt i statlig regi i Longyearbyen, inkludert forslag til tiltak.³³

Lufthavn og flytilbud

Et godt flytilbud og regulær rutetrafikk er helt avgjørende for både lokalbefolkning og næringsliv på Svalbard. Flyplassen er kritisk infrastruktur, og utgjør en viktig samfunnsfunksjon for både transport av personer og varer, i beredskap og ved krisehendelser.

Svalbard lufthavn, Longyear eies og driftes av Avinor. Flyplassen har nasjonal status, med ruteflygninger til Tromsø og Oslo, i tillegg til chartertrafikk fra utlandet. Fra 2026 legger både SAS og Norwegian opp til flere direkteruter til Oslo fremfor mellomlanding i Tromsø. Dette gir bekymring for både økt miljøbelastning og vanskeligere tilgang til viktige samarbeids- og beredskapsmiljøer i Tromsø, for eksempel forskningsinstitusjoner, vareleverandører, helsevesen, brann m.m.³⁴

Økning i tilreisende gir press på kapasiteten, spesielt i høysesong. Dette i kombinasjon med generell prisøkning i samfunnet, gir høye flypriser for lokalbefolkning og næringsliv. Samtidig bidrar de samme tilreisende til et hyppigere flytilbud.

³¹ [Strategisk havneplan for Longyearbyen, 2025](#)

³² [Vedtak i Lokalstyret 06.05.2026, PS 25/26](#)

³³ [Nasjonal transportplan \(NTP\) 2025-2036](#)

³⁴ [NRK nyhetssenter 12. september 2025](#)

I tillegg har lufthavnen behov for investeringer og oppgraderinger, blant annet oppstår utfordringer med telehiv når permafrosten smelter som følge av klimaendringer.³⁵

Det er per i dag ingen signaler om offentlig støtte til flyreisetilbudet fra staten, selv om regjeringen ønsker at flytrafikk som støtter opp om lokal befolkning og næringsliv skal gis prioritet.³⁶

Longyearbyen lokalstyre jobber aktivt med å få på plass en ordning med beboerrabatt på flyreiser,³⁷ fordi reiser til og fra fastlandet til en overkommelig pris er en grunnleggende forutsetning for familiesamfunnet.

Digital infrastruktur

Svalbard er forbundet til fastlandet gjennom to undersjøiske fiberkabler, som eies og driftes av Space Norway. De har en beregnet teknisk levetid til utløpet av 2028. I tillegg har regjeringen gitt Space Norway i oppgave å etablere ny fiberkabel fra fastlandet til Svalbard (via Jan Mayen).³⁸ Dette vil gi redundans i den digitale infrastrukturen, som er kritisk for norsk aktivitet i Longyearbyen.

Telenor, gjennom datterselskapet Telenor Svalbard, er den viktigste kommersielle tilbyderer av elektroniske kommunikasjonstjenester til Svalbard. Longyearbyen har 5G-dekning fra både Telia og Telenor, samt et reservesatellittsamband.

KSAT Svalbard (SvalSat) er verdens største bakkestasjon for kommunikasjon med satellitter i polar bane.

Infrastrukturens tilstand

Den fysiske infrastrukturen i Longyearbyen har et betydelig vedlikeholdsetterslep, og er i økende grad utsatt for konsekvensene av klimaendringer, som tining av permafrost. Infrastrukturen er heller ikke dimensjonert for et moderne familiesamfunn med et stort antall tilreisende.

³⁵ Intervju med lufthavnsjef Ragnhild Kommisrud, Svalbardposten 1. september 2025

³⁶ Meld. St. 26 (2023-2024)

³⁷ Møteprotokoll fra møte i Administrasjonsutvalget 26.11.2025, PS 32/25 Budsjett 2026 og økonomiplan 2026-2029

³⁸ Pressemelding fra Regjeringen 14.02.2025

Foto: Longyearbyen lokalstyre

Det har de siste årene vært en spesielt utfordrende situasjon med vannforsyningen, og innbyggere frarådes å drikke springvann etter at det ble avdekket for høye nivåer av mangan og nikkel i drikkevannet. Det er i tillegg utfordringer med vannmengde og vanntrykk i hele Longyearbyen. Dette gir blant annet utfordringer for slukkevann, som kan få konsekvenser for flyplassens beredskapsrolle og operative evne.

Siden det totale behovet for infrastrukturoppgraderinger er omfattende, har Longyearbyen lokalstyre bedt administrasjonen om å lage en samlet oversikt over investeringene som må gjøres i infrastruktur i Longyearbyen de neste 10-15 årene. Oversikten skal plassere og prioritere prosjektene i en tidslinje, og berede grunnen for gjennomføring til beste for Longyearbyen, i tråd med planstrategier og -prosesser.³⁹

Transport og logistikk

Transport og logistikk er, på lik linje med energiforsyningen, samfunnsbærende infrastruktur. Longyearbyen er helt avhengig av fly- og sjøtransport for alt av varer og forsyninger som samfunnet trenger for å opprettholde både næringsaktivitet og familiesamfunn. Transport og logistikk er derfor kritisk infrastruktur. Varestrøm og

³⁹ [Møteprotokoll fra lokalstyremøte 10.12.2025, PS 71/25 Budsjett 2026 og økonomiplan 2026-2029](#)

logistikk til Svalbard håndteres i hovedsak av Bring Cargo Svalbard via logistikkterminalen i Longyearbyen, og Pole Position Logistics.

Transportløsningene for frakt er endret de siste årene. Der det tidligere var to konkurrerende båtruter for frakt, er det i dag er kun godsbåten M/S Norbjørn som seiler i regulær trafikk mellom Svalbard og Tromsø. M/S Norbjørn utgjør en kritisk forbindelse med fastlandet, og sammen med Svalbardlinjen til Hurtigruten står de for totalt 51 seilinger i året.

Frakteskipet Norbjørn. Foto: Longyearbyen lokalstyre

Det var tidligere et eget fraktfly gjennom Posten, med anløp fem dager i uken, som dekket deler av fraktbehovet. Dette ble lagt ned i 2024. I 2025 har Longyearbyen lokalstyre forvaltet en tilskuddsordning for midlertidig opprettholdelse av flyfrakt gjennom de kommersielle passasjerfly-avgangene. Regjeringen har foreslått å opprettholde denne tilskudds-ordningen i 2026. Det pågår også arbeid med å etablere nødvendig fraktekapasitet mellom Longyearbyen og fastlandet.⁴⁰

⁴⁰ [Svalbard i revidert nasjonalbudsjett 2026](#)

I samarbeid med transportøkonomisk institutt, utviklet Longyearbyen lokalstyre i 2023 et kunnskapsgrunnlag for bærekraftig transport og logistikk på Svalbard. Analysen peker på flere behov og utfordringer, samt anbefalinger til tiltak for å ivareta fremtidens transport- og logistikkbehov til og fra Longyearbyen.⁴¹

Svalbard er etablert som eget tollområde, og Tolletaten har siden 2022 drevet kontroll med varesendinger fra sitt ekspedisjonssted i Longyearbyen. Kontroll med vareførselen på Svalbard skal videreutvikles, og i april 2026 vil forslag til nye tollregler bli sendt ut på høring.⁴² Det er ikke klart hvilke konsekvenser de nye reglene vil få for næringslivet, men det er allerede en utfordring at leverandører slutter å sende varer til Svalbard.

2.6. AREALFORVALTNING

Staten er den største grunneieren på Svalbard, og eier ved Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) 98,75 prosent av all grunn. Nærings- og fiskeridepartementet har siden 2020 forvaltet den statlig eide grunnen på Svalbard direkte, fra lokalkontor i Longyearbyen. Det inkluderer arealene som utgjør Longyearbyen arealplanområde.⁴³

Gjeldende arealplan for Longyearbyen arealplanområde ble vedtatt i 2017, og gjelder fra 2016-2026. Det er vedtatt en revisjon av arealplanen, planlagt ferdigstilt i 2027.

Arealforvaltningen i Longyearbyen reguleres gjennom Svalbardmiljøloven.

Longyearbyen lokalstyre er delegert myndighet til forvaltning av plan- og byggesaker innenfor Longyearbyen arealplanområde. I motsetning til på fastlandet finnes det ingen lovpålagt kobling mellom arealplanlegging og samfunnsplanlegging på Svalbard, men offentlig samfunnsplanlegging er delvis regulert i Svalbardmiljøloven.⁴⁴

⁴¹ Kunnskapsgrunnlag for bærekraftig transport og logistikk i Longyearbyen og Svalbard. TØI 2023

⁴² Nye tollkrav på Svalbard. NHO 2026, Tolletaten på Svalbard

⁴³ Meld. St. 26 (2023-2024)

⁴⁴ Svalbardmiljølovens kap. 6, Om plansystemet i Longyearbyen

2.7. FORSKNING OG UTDANNING

Barnehager, skoler og høyere utdanning er samfunnsbærende infrastruktur. Tilbudet er en viktig forutsetning for familiesamfunnet i Longyearbyen, og dermed også for næringsaktiviteten, gjennom å styrke tilgangen på kompetanse og bidra til attraktivitet for bosetting av familier.

Dagens tilbud i Longyearbyen er langt over det som er lovpålagt, og inspirerer unge og unge voksne til å ta valg som er viktig for fremtidig rekruttering, også til arbeidsgivere i Longyearbyen. Longyearbyen lokalstyre arbeider aktivt for å forme fremtidige utdanningstilbud lokalt. Den videregående skolen tilbyr både linje for studiespesialisering samt ulike yrkesfag tilpasset næringslivets uttalte behov.

Andelen forskningsbaserte arbeidsplasser på Svalbard er langt høyere enn i resten av landet. I tillegg besøker tusen forskere fra ca. 30 ulike land Svalbard årlig.

Innenfor forskning og utdanning er årsverkene fordelt på Longyearbyen skole, Svalbard folkehøgskole, Universitetssenteret på Svalbard (UNIS) og de andre institusjonene i Svalbard Forskningspark.⁴⁵

UNIS har en unik tilgang på kompetanse og ressurser gjennom sitt forsknings- og utdanningssamarbeid med alle de norske fastlandsuniversitetene. UNIS er også en kunnskapsleverandør til lokalsamfunnet, blant annet gjennom Arctic Safety Centre.

3. mars 2026 åpnet Svalbard forskningskontor, samtidig som regjeringens nye "Strategi for forskning og høyere utdanning på Svalbard" ble lansert. Det nye forskningskontoret bemannes av ansatte fra Forskningsrådet og Norsk polarinstitutt, og hovedoppgaven vil være å følge opp den nye forskningsstrategien, med mål om at forskningen på Svalbard skal være så åpen som mulig og så sikker som nødvendig.⁴⁶

⁴⁵ [Strategi: Innovasjon og næringsutvikling på Svalbard \(2019\)](#).

⁴⁶ [Svalbardposten 04.03.2026, Pressemelding fra regjeringen 04.03.2026, Svalbard forskningskontor](#)

3. HOVEDUTFORDRINGER FOR NÆRINGSLIVET

I arbeidet med strategisk næringsplan har det vært viktig å utforme mål og tiltak som søker å løse de utfordringer og behov som næringslivet opplever, innenfor Longyearbyen lokalstyres handlingsrom. De opplevde utfordringene som har kommet fram i innsiktsarbeidet berører næringslivet både direkte og indirekte, og kan oppsummeres som følger:

Mangel på boliger, dårlig boligstandard og urettferdig boligforvaltning

Høyt kostnadsnivå, som stadig øker

Vanskelig å planlegge pga. lang saksbehandling og opplevd motvilje, spesielt i areal- og byggesaker

Næringslivets rolle i beredskap er utydelig og dårlig koordinert

Uforutsigbare rammebetingelser gjør at investeringsrisikoen blir høy

Stadig flere reguleringer begrenser/hindrer utvikling

Anbudsprosesser vektlegger ikke føringer fra Svalbardmeldingen, og mangler kontrollfunksjoner

Dårlig vedlikeholdt infrastruktur (vann, vei, rør, kai m.m.)

Høy turnover og kort botid skaper uforutsigbarhet, historieløshet og tap av kritisk kompetanse

Klimaendringer påvirker bygningsmasse og infrastruktur

Selvkostprinsippet i et samfunn der det ikke passer inn dagens realitet

Manglende gjennomføringsevne hos Longyearbyen lokalstyre gjør at man mister tillit til prosesser

4. MÅL OG STRATEGIER

Den overordnede ambisjonen for næringsarbeidet i Longyearbyen er

STABILITET OG FORUTSIGBARHET

For å understøtte denne ambisjonen, er det etablert tre hovedmål, som alle er i tråd med overordnede svalbardpolitiske mål.

Hovedmålene med tilhørende strategier er nærmere beskrevet i dette kapittelet (kapittel 4). Dette etterfølges av fire prioriterte innsatsområder (kapittel 5), og en handlingsdel med konkrete tiltak (kapittel 6).

Foto: Morten Dyrstad

4.1. HOVEDMÅL 1: ØKT BOTID FOR ET MER ROBUST OG STABILT NÆRINGSLIV OG SAMFUNN

1

ØKT BOTID FOR ET MER ROBUST OG STABILT NÆRINGSLIV OG SAMFUNN

For å øke botiden skal vi tiltrekke oss engasjerte arbeidstakere med riktig kompetanse, som blir over tid.

Vi skal øke median botid for norske beboere fra 3,5 (2026-nivå) til 4,6 år (2016-nivå) innen 2036.

Økt botid understøtter regjeringens mål om Longyearbyen som et livskraftig familiesamfunn, næringsaktivitet som skaper stabile norske arbeidsplasser, og opprettholdelse av norske samfunn.

Målet henger også tett sammen med lokalsamfunnsplanens satsingsområde "Bærekraftig by og samfunn", som har som mål at Longyearbyen skal være en inkluderende og attraktiv by, med et mangfold av tjenester og tilbud som understøtter familiesamfunnet. Dette vil være viktige virkemidler for økt botid.

STABILITET

Strategier for å nå mål

- Jobbe målrettet, strategisk og helhetlig med rekruttering: samarbeide, lære av hverandre, og jobbe for å motvirke og redusere mekanismer som gir kort botid.
- Legge til rette for et inkluderende og stabilt lokalsamfunn gjennom en aktiv boligpolitikk, og investering i infrastruktur og gode velferdstjenester.
- Arbeide for å øke andelen norske statsborgere i næringslivet, flere helårlige, faste arbeidsplasser og ryddige lønns- og arbeidsforhold.
- Redusere andelen virksomheter som opererer i Longyearbyen uten lokal tilstedeværelse.
- Jobbe for å videreføre det sterke fellesskapet og samholdet i Longyearbyen.

- I samarbeid med staten, tilrettelegge for incentiver som understøtter norsk næringsliv og bosetning i Longyearbyen.
- Videreføre fargeplanen når boligmassen skal rehabiliteres, som et virkemiddel for å skape identitet og bo/blilyst.

4.2. HOVEDMÅL 2: LOKALSTYRET SOM PROFESJONELL SAMARBEIDSPARTNER FOR NÆRINGSLIVET

2

LOKALSTYRET SOM FORUTSIGBAR MYNDIGHET OG PROFESJONELL SAMARBEIDSPARTNER FOR NÆRINGSLIVET

For å legge til rette for næringsutvikling og verdiskapning, skal fremtidig forvaltningskultur preges av god service, effektiv saksbehandling og proaktiv veiledning.

Vi skal øke tilfredsheten med Longyearbyen lokalstyres næringsvennlighet fra 2,45 til > 4 i totalscore.

Målet er i tråd med Regjeringens strategi for innovasjon og næringsutvikling, der regjeringen vil tilrettelegge for at Longyearbyen lokalstyre kan fortsette sitt arbeid for næringsutvikling og omstilling i Longyearbyen.

Målet er også i tråd med flere av lokalsamfunnsplanens satsingsområder, spesielt "Samarbeid for å nå målene" og "Medarbeidere og Longyearbyen lokalstyre som organisasjon".

SAMARBEID

Strategier for å nå mål

- Skape faste, forpliktende arenaer for dialog og samarbeid mellom næringsliv, offentlig/statlig sektor, utdanning og politikk (for eksempel næringsforum).

- Kontinuerlig samfunns- og arealplanlegging som tar inn over seg det lokale næringslivets behov. Dette gjelder både sjø- og landareal, samt midlertidige behov som oppstår i større omstillingsprosjekter.
- Styrke Longyearbyen lokalstyre som en profesjonell og robust organisasjon ved å aktivt rekruttere, utvikle og beholde kritisk kompetanse til faste stillinger.
- Næringsarbeidet i Longyearbyen lokalstyre styrkes ved at stillingen næringssjef avvikles i 2026 og endres til rådgiverstilling.
- Jobbe systematisk og kontinuerlig i Longyearbyen lokalstyre med forbedringer innenfor kvalitet, kompetanse, internkontroll, organisasjonsutvikling, interne prosesser og systemer. Etablere en god kultur for hvordan forvaltningen møter innbyggere og næringsliv, med effektiv og forståelig saksbehandling, og som reduserer konsekvensene av turnover.

Foto: Felicia Øystå

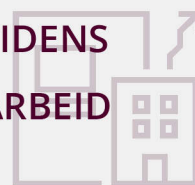
- Legge til rette for at saksbehandlere og ledelse i Longyearbyen lokalstyre systematisk bygger kunnskap og dypere forståelse for næringslivets kommersielle og operasjonelle hverdag, samt sektormyndighetenes rammebetingelser og oppdrag. Dette kan for eksempel gjøres gjennom bedriftsbesøk, orienteringer og kompetansehevingstiltak.
- Samarbeide med relevante fagmiljøer, både lokalt, nasjonalt og internasjonalt.

- Sørge for at nye og eksisterende virksomheter får opplæring og informasjon om de særskilte rammene for næringsvirksomhet i Longyearbyen, og hvordan den offentlige forvaltningen og sektormyndighetene jobber.
- Bruke Longyearbyen lokalstyres næringsfond strategisk for å oppnå næringsplanens mål, strategier og innsatsområder.
- Øke forskningsbasert innovasjon i samarbeid med Forskningsrådet og UNIS, for å koble forskning tettere sammen med næringsliv og offentlig sektor, med mål om at ny kunnskap skaper nye produkter, tjenester, prosesser og løsninger.
- Longyearbyen lokalstyre skal tilrettelegge for samarbeid med partene i arbeidslivet.

4.3. HOVEDMÅL 3: STYRKE LOKALT NÆRINGSLIV PÅ VEIEN MOT FREMTIDENS LONGYEARBYEN

3

STYRKE LOKALT NÆRINGSLIV PÅ VEIEN MOT FREMTIDENS LONGYEARBYEN, GJENNOM FELLES, KOORDINERT ARBEID

Vi skal bruke de kommende omstillingsprosjektene som et verktøy for å styrke det lokale næringslivet, og gi byen fornyet attraktivitet og identitet inn i en ny fase.

Vi skal jobbe for at lokalt næringsliv og lokale forskningsmiljøer får både påvirkningskraft og oppdrag i omstillingsprosjektene de neste 10-15 årene.

Målet understøtter Svalbardmeldingens føring om at næringsaktivitet er et virkemiddel for å opprettholde målet om norske samfunn, samt at infrastruktur er en forutsetning for næringsaktivitet og verdiskapning, sikkerhet og beredskap, og god samfunnsutvikling.

Aktiv bruk av lokalt næringsliv i omstillingen er også i tråd med Regjeringens strategi for innovasjon og næringsutvikling, som ønsker å fremme seriøs og bærekraftig næringsvirksomhet som bidrar til lønnsomme arbeidsplasser.

UTVIKLING

Strategier for å nå mål

- Felles, helhetlig koordinering av prosjektene i den store transformasjonen, med tydelig ansvars- og rollefordeling, og forpliktende samarbeid mellom private og offentlige virksomheter. Longyearbyen lokalstyre skal bidra til involvering og innbyggerdialog i disse prosessene.
- Longyearbyen lokalstyre skal bruke sin innkjøpsmakt strategisk, og jobbe for at både private og offentlige aktører på Svalbard følger samme prinsipper.
- Longyearbyen lokalstyre skal øke bruken av innovative anskaffelser, for å gi rom for fremtidsrettede løsninger.
- Longyearbyen lokalstyre skal aktivt benytte lokale forskningsmiljøer, dataserier og langsiktige risikovurderinger som grunnlag for beslutninger.
- Innrette Longyearbyen lokalstyres anbuds- og anskaffelsesprosesser slik at de støtter opp om Svalbardpolitiske mål og lokalsamfunnet i Longyearbyen sine behov, og jobbe for at andre aktører skal følge samme prinsipper. Dette kan f.eks. være krav til lokal tilstedeværelse (local content-modell), norsk eierskap til utstyr, og krav til tilgjengelighet av utstyr i krise eller krig.
- Tilrettelegge for at lokalt næringsliv sikres oppdrag i omstillings- og infrastrukturprosjektene der det er praktisk og kapasitetsmessig mulig, eksempelvis ved å dele opp anskaffelser, lengre tidshorisont, eller krav til bruk av lokale underleverandører.
- Sikre statlig medfinansiering av de store oppgraderingsprosjektene for infrastruktur og bolig, for å hindre at lokalt næringsliv og husholdninger må bære kostnadene gjennom uforholdsmessige høye gebyrer og husleie.
- Bruke transformasjonen og lokal kompetanse som katalysator for innovasjon og utvikling, i samarbeid med virkemiddelapparatet.
- Prioritere å bruke lokal kompetanse og ressurser for å møte behovene i den store transformasjonen, men legge til rette for eksterne aktører der det er nødvendig for å sikre gjennomføring.
- Stille krav til lokalt næringsliv om å ta hensyn til klimaendringer, samt gjøre nødvendige klimatilpasninger i sine prosjekter.^{47 48}

⁴⁷ Lokalsamfunnsplan 2022-2033, revidert 2025 Spesielt satsingsområde 4.6: Handling mot klimaendringene

⁴⁸ SvalbardROS 2022-2026, revidert februar 2026

Den store transformasjonen består av mange prosjekter og delprosjekter, som igjen skaper store tjenestebehov. Figuren viser en foreløpig oversikt over disse, og Longyearbyen lokalstyre jobber med videre konkretisering. Med riktig innretning av prosjekter og anbud, Svalbard-politikken som viktig rammebetingelse, samt en fornuftig tidslinje, kan prosjektene gi store og positive effekter for Longyearbyen som samfunn, og store muligheter for lokalt næringsliv over tid.

5. INNSATSOMRÅDER

I tillegg til hovedmålene, definerer næringsplanen fire strategiske innsatsområder. Disse trekkes fram som spesielt viktige for oppnåelse av næringsplanens mål, men også for næringslivets bidrag i oppnåelse av overordnede svalbardpolitiske mål.

5.1. NÆRINGSLIVETS ROLLE I BEREDSKAP

Svalbards geografiske beliggenhet, store avstander og krevende klima gjør beredskapsarbeidet ekstra utfordrende. Klimaendringer forsterker disse utfordringene.

Samtidig står dugnadsånden og frivilligheten sterkt. Når noe skjer, stiller både privatpersoner og næringsliv opp. Bedrifter stiller sine ressurser til rådighet, og mange har gjort investeringer i utstyr, infrastruktur, maskinpark og lager utover det som er nødvendig for egen drift. I tillegg bidrar næringslivet med ekspertise på høyarktiske forhold, både praktisk erfaring, lokalkunnskap, og kunnskap opparbeidet gjennom forskning.

Næringslivet ønsker imidlertid at deres rolle i lokal beredskap blir avklart og forutsigbar, samt bedre koordinert og integrert.

God beredskap kan oppnås gjennom **tett samarbeid** mellom offentlig og privat virksomhet. Næringslivet både kan og vil bidra, men trenger **formalisert og forpliktende samarbeid og koordinering**.

Dette vil gi tydelig, gjensidig gevinst: god, lokal beredskap gir trygghet og forutsigbarhet for næringslivet i den daglige driften, samtidig som det å bygge opp lokalt næringsliv styrker totalberedskapen. Som en del av et fungerende totalforsvar, har lokalt

Svalbard bryggeri sitt vannrenseanlegg. Foto: Anna Stjern, Svalbardposten

næringsliv både en plikt og egeninteresse av å ta en nøkkelrolle i Longyearbyens sivile beredskap.

Innsatsområdet er også forankret i det svalbardpolitiske målet om å bevare ro og stabilitet, samt lokalsamfunnsplanens satsingsområde "bærekraftig by og samfunn", der det fokuseres på samarbeid med lokalt næringsliv i beredskap.

Viktige faktorer for å styrke næringslivets rolle i beredskap

- Formalisere næringslivets plass i den lokale beredskapen, slik at maskinpark, varelager og kompetanse integreres i det offentlige beredskapsplaner og -øvelser.
- Bedre utnyttelse av FoU-miljøene for å forstå konsekvensene av klimaendringer for lokalsamfunnet, samt forutse og simulere fremtidig behov innen beredskap og samfunnsutvikling.
- Stille tydelige forventninger til at næringslivet som drar nytte av ressursene på Svalbard forplikter seg til å bygge opp under lokal beredskapskapasitet.⁴⁹
- Holde oversikt over Longyearbyens næringslivs kompetanse, infrastruktur, ressurser og tjenester (leverandørportal).

⁴⁹ DSBs Råd om egenberedskap for virksomheter, mai 2026

5.2. BOLIGFORVALTNING

At boligsituasjonen i Longyearbyen er krevende, og vedlikeholdsetterslepet stort, er en kjent utfordring. Boligmarkedet fungerer helt annerledes enn på fastlandet, med overvekt av statlig eide boliger. Statlig kontroll med boliger er et viktig verktøy for å bidra til å opprettholde norske samfunn på Svalbard,⁵⁰ og Store Norske Boliger og Statsbygg har dermed et viktig mandat som må ivaretas når boliger skal tildeles.

I 2023 gjennomførte Longyearbyen lokalstyre en revidert boligbehovsutredning. Utredningen beskriver at boligsituasjonen er utfordrende for innbyggere som ikke får bolig gjennom sitt arbeidsforhold.⁵¹ Dette har også kommet tydelig frem i innsiktsarbeidet.

Gode boliger er en forutsetning for både **næringsaktivitet og bo- og blilyst**. Vi må sikre at boligmassen **tilgjengeliggjøres** for lokalbefolkning og næringsliv.

Foto: Shutterstock

⁵⁰ Meld. St. 26 (2023-2024)

⁵¹ Boligbehovsutredning 2023, Longyearbyen lokalstyre

Nok boliger, med god standard og til en akseptabel pris, er svært viktig for å tiltrekke seg stabil arbeidskraft og opprettholde et robust, norsk familiesamfunn. Boligene må også være tilpasset ulike familiestørrelser. God, fleksibel og rettferdig boligforvaltning er derfor et viktig innsatsområde for næringsutviklingen, og Longyearbyen lokalstyre ønsker å bidra til et fungerende boligmarked.

Viktige faktorer for å bedre boligsituasjonen fra et næringsperspektiv

- Utnytte mulighetene i Svalbardmeldingen: Regjeringen har signalisert at bolig-massen ikke skal utvides utover nivået fra før skredene i 2015 og 2017. Det åpnes likevel opp for noe ekstra kapasitet og midlertidig innkvartering i forbindelse med rehabilitering.⁵²
- Mer åpenhet om dagens mekanismer og prinsipper for tildeling og forvaltning av boliger, i samarbeid med de største boligeierne og -forvalterne.
- Tilrettelegge for en viss grad av sesongarbeid, og boliger for dette. Se på mulighet for å utnytte ledig boligkapasitet i studentboliger og folkehøyskolens boliger.
- Etablere verktøy for å regulere korttidsutleie i Longyearbyen, i tråd med regjeringens nye veileder.⁵³
- Tett samarbeid og kommunikasjon mellom Longyearbyen lokalstyre, næringsliv og boligforvaltere. Vurdere felles boligpool.
- Longyearbyen lokalstyre skal holde oversikt over antall boliger i Longyearbyen. Et slikt boligregnskap er et viktig verktøy for fremtidig boligforvaltning i Longyearbyen.
- Statlig medfinansiering av boliger og boligoppgraderinger.
- Tett dialog og samhandling med de statlige boligeierne (Store Norske Boliger, Statsbygg), for å sikre at lokalsamfunnsperspektivet blir ivarettatt.

⁵² Meld. St. 26 (2023-2024)

⁵³ Regjeringen lanserer veileder om korttidsutleie. Pressemelding fra Kommunal- og distriktsdepartementet mars 2026

5.3. BÆREKRAFTIG REISELIV, OPPLEVELSES- OG KULTURNÆRING

Turisme, reiseliv og kultur utgjør ca 38% av antall sysselsatte på Svalbard.⁵⁴ Det er stor spennvidde i typen bedrifter, fra store flaggskip som Hurtigruten Svalbard, til små bedrifter med noen få ansatte.

I tillegg til tradisjonelle reiselivsbedrifter, omfatter næringen også virksomheter innen opplevelse og kultur som drar nytte av Svalbards særegne natur eller beliggenhet. Dette kan være aktører som tilrettelegger for forskningstokt, film- og kunstproduksjon, eller andre aktiviteter som formidler Svalbards særpreg. Det er vedtatt at Svalbard skal inngå i filmstøtteordningen. Samlet utgjør disse virksomhetene reiselivsnæringen i Longyearbyen, der opplevelser, vertskap, service og logistikk inngår som en del av tilbudet.

Foto: Dag Arne Husdal

⁵⁴ [SSBs faktside om Svalbard: næringer på Svalbard. Tall fra 2. halvår 2025](#)

I tråd med føringer i tidligere Svalbardmeldinger, har det vært en økning i reiselivet de siste ti årene.⁵⁵ Reiselivet har også utviklet seg til å bli svært viktig for Longyearbyen, både i form av arbeidsplasser og bidrag til bo- og blilyst. En nylig samfunnsanalyse av reiselivet på Svalbard illustrerer dette:⁵⁶

- Turistaktivitetene øker risiko og behovet for innsats, men reiselivsaktørene tilfører kritisk kompetanse, ressurser og utstyr som styrker den samlede beredskapsevnen.
- Reiselivet bidrar til et større mangfold av tilbud som til sammen gjør lokalsamfunnene mer attraktive for både fastboende og besøkende.

I sum er reiseliv, opplevelses- og kulturnæringen forankret i Svalbardmeldingens ønske om aktivitet som bidrar positivt til lokalsamfunnet. Meldingen er imidlertid tydelig på at videre volumvekst i reiseliv ikke er ønskelig. All næringsaktivitet i Longyearbyen må dessuten være i tråd med miljømålene som er satt for Svalbard.⁵⁷

Et forslag til forskrift om besøksbidrag for tilreisende til Longyearbyen, ble lagt ut på høring 3. mars 2026. Forskriften vil tre i kraft fra 2027. Inntektene fra besøksbidraget skal gå til Longyearbyen lokalstyre, og skal finansiere offentlig infrastruktur og offentlige tjenester som er en forutsetning for reiselivsaktivitet i Longyearbyen, og andre tjenester for reiselivet. ^{56 58}

Vi vil utnytte Svalbards attraktive posisjon som **bærekraftig reiselivsdestinasjon**, med mål om å **øke lønnsomhet og kvalitet**. Videreutvikle eksisterende bedrifter med **lokal tilstedeværelse**.

⁵⁵ Meld. St. 32 (2015-2016)

⁵⁶ Samfunnsanalyse av reiselivet på Svalbard, Svalbard reiselivsråd 2025

⁵⁷ Meld. St. 26 (2023-2024)

⁵⁸ Høring – forslag til forskrift om besøksbidrag for Longyearbyen, 03.03.2026

Viktige faktorer for en bærekraftig reiseliv, opplevelses- og kulturnæring:

- Longyearbyen lokalstyre skal, i samarbeid med Visit Svalbard og Svalbard Reiselivsråd, bidra til å ivareta næringens interesser og at lokal ekspertise blir lyttet til ved innføring av nye lover og reguleringer.
- Jobbe systematisk med bærekraft over tid, og opprettholde status som bærekraftig reisemål gjennom Innovasjon Norges merkeordning.⁵⁹
- Sikre involvering og god forankring i lokalsamfunnet i arbeidet med innføring av besøksbidrag for tilreisende.
- Bruke Svalbard Reiselivsråd aktivt som høringspart i saker som berører reiseliv- opplevelses- og kulturnæringen.
- Spre besøkende over lengre tidsperioder, samt øke besøkstiden (antall gjestedøgn), for å oppnå en mer helårlig næring med bedre kapasitetsutnyttelse og styrket lønnsomhet.
- Jobbe for en regulering av kortidsutleie som er i tråd med lokalsamfunnets ønsker og behov.
- Fortsette det gode arbeidet som er igangsatt i ulike samarbeidsfora (cruiseforum, næringsforum, årsmøtene til Visit Svalbard). Sikre at reiselivsnæringen deltar aktivt i nytt dialogforum for sentrale aktører i Longyearbyen.
- Fortsette arbeidet med reisemålsutvikling med utgangspunkt i gjeldende reisemålsstrategi for Longyearbyen.⁶⁰

⁵⁹ [Pressemelding, Visit Svalbard: Longyearbyen er bemerket som bærekraftig reisemål](#)

⁶⁰ [Revidert masterplan for Svalbard mot 2030, Visit Svalbard 2022](#)

5.4. VERDENSLEDENDE ARKTISK KOMPETANSE

Forskning og høyere utdanning er et av de viktigste områdene for norsk aktivitet og nærvær på Svalbard, og Svalbardmeldingen er tydelig på at Norge skal være en sentral aktør og ha en faglig ledende rolle innenfor kunnskapsutvikling på og om Svalbard.⁶¹

Svalbard har en ideell geografisk plassering for utforskning av atmosfæren og satellittkommunikasjon, og romvirksomhet på Svalbard er en strategisk satsing fra statlig hold.⁶²

Som følge av dette, er Svalbard verdensledende på polarforskning, og huser store aktører innen satellitt- og romteknologi. Romvirksomhet og telekom er lønnsomme næringer som gir høy skatteinntekt til staten, og har i tillegg stor betydning for samfunnssikkerheten.

I tillegg har bygg- og anleggsnæringen kritisk kompetanse om industrivirksomhet i arktiske forhold. Denne kompetansen vil kunne utnyttes strategisk og få stor betydning i omstillingen til fremtidens Longyearbyen (den store transformasjonen).

Vi vil videreutvikle den **verdensledende arktiske kompetansen** i Longyearbyen. Anvende forskning og teknologiutvikling lokalt, til gode for lokalsamfunnet.

Viktige faktorer for å videreutvikle verdensledende, arktisk kompetanse

- Aktivt involvere lokale og nasjonale FoU-miljøer i planlegging, risikovurdering og gjennomføring av utviklingsprosjekter (f.eks. i transformasjonen). Bruke forskning på klimaendringer og naturfare, samt testprosjekter, som risikoreduserende tiltak.
- Satse på forskning og teknologiutvikling som både kommer Svalbardsamfunnet til gode, men som også er anvendbart globalt og dermed øker verdiskapningen. Eksempelvis gjennom testarenaer.

⁶¹ Meld. St. 26 (2023-2024)

⁶² Strategi: Innovasjon og næringsutvikling på Svalbard (2019).

- Styrket samspill mellom forskning og næringsliv for å bidra til lokal verdiskapning, for eksempel gjennom konkrete samarbeidsprosjekter, testarenaer, klyngearbeid, kompetansemegling eller lignende. Sikre at næringslivet deltar aktivt i nytt dialogforum for sentrale aktører i Longyearbyen.
- Bedre samspill og samarbeid mellom skole og næringsliv, gjennom felles prosjekter som bygger kompetanse og sikrer at opplæringstilbud møter samfunnets og arbeidslivets behov. For eksempel gjennom samarbeid om utplassering og lærlingeplasser, arbeidslivsmesser, bedriftscamp, casearbeid, bedriftsbesøk, sponsing og lignende.
- Utnytte utviklingspotensialet innenfor digitalisering og KI.
- Kvalitet skal prioriteres fremfor volum i all næringsaktivitet.
- Longyearbyen lokalstyre skal samarbeide med Kings Bay og Norsk Polarinstitutt for å sikre gode transport- og logistikkforbindelser mellom bosetningene og fastlandet.

Svalbard satellittstasjon (SvalSat). Foto: KSAT

6. HANDLINGSPLAN

Handlingsplanen bygger på både innsiktsarbeid og planens mål og strategier.

Planprogrammet for strategisk næringsplan definerer at handlingsplanen (planens tiltaksdel) skal være konkret, målbar og realistisk.⁶³ Tiltak skal planlegges og prioriteres gjennom en strukturert og etterprøvbar prosess, i tråd med gjeldende regelverk og god forvaltningsskikk.^{64 65}

Dette innebærer tydelig definisjon av roller og ansvar, estimert omfang samt frist for gjennomføring. Prioritering og beslutningsvei skal være tydelig. Politisk nivå prioriterer og beslutter tiltakene, mens administrasjonen har ansvar for utredning, planlegging og oppfølging. Prioriterte tiltak tas inn i årlige budsjett- og økonomiplaner.

Det anbefales at mange av tiltakene gjennomføres som prosjekter, der man benytter anerkjent metodikk. Dette vil bidra til god styring av fremdrift, kvalitet og ressursbruk.

Tiltakene er avhengig av både egeninnsats og finansiering. Finansieringskilder kan være bevilgninger over statsbudsjettet, Longyearbyen lokalstyres egne budsjetter, offentlig støtte fra det næringsrettede virkemiddelapparatet og bidrag fra privat næringsliv (se kapittel 8).

Tiltak	Beskrivelse	Detaljer
Etablere handlingsplan for 2027 i tråd med planprogrammet	Etablere en handlingsplan med besluttede tiltak for 2027 i prioritert rekkefølge. Hvert tiltak skal beskrive ansvar og roller/involverte, estimert omfang, samt frist for gjennomføring. Hvert tiltak bør også beskrive en første leveranse. Næringslivet skal medvirke i arbeidet med handlingsplanen. Handlingsplanen skal opp til politisk behandling innen utgangen av 2026.	Ansvar: LL v/næringssjef Andre involverte: Kupa Est. omfang: 50-100 timer (egeninnsats LL + innleie) Frist: 24.11.2026 Første leveranse: forslag til handlingsplan (til godkjenning i styringsgruppa for regional-politisk omstillingsprogram for Longyearbyen)

⁶³ Planprogram for strategisk næringsplan, vedtatt februar 2024

⁶⁴ [Sivilombudets omtale av god forvaltningsskikk](#)

⁶⁵ [Svalbardlovens 5. kapittel](#)

Tiltak	Beskrivelse	Detaljer
Longyearbyen dialogforum	Etablere et dialogforum Longyearbyen som en fast møteplass for sentrale samfunnsaktører i Longyearbyen. Formålet er å skape en enkel og fast arena der aktørene kan møtes for å dele informasjon om aktuelle saker, planer og utviklingstrekk, drøfte saker som har betydning for Longyearbyen-samfunnet, få bedre innsikt i hverandres roller, ansvar/myndighet og egne vurderinger av saker, se saker i sammenheng på tvers av myndigheter, næringsliv, kunnskapsmiljøer og frivillighet, avklare om det er behov for videre dialog, samarbeid eller oppfølging av saker i andre spor. Forumet er ikke et beslutningsorgan.	Ansvar: LL v/lokalstyreleder Andre involverte: administrasjonen i LL og sentrale nærings- og samfunnsaktører i Longyearbyen Est. omfang: 2-4 møter i året, 100 tv/år. Frist: 24.11.2026 Leveranse: Signert samarbeidsavtale mellom partene. Når forumet er etablert, vil invitasjon og referat distribueres på LL sin hjemmeside.
Longyearbyen næringsforum	Videreføre næringsforum Longyearbyen som arena og møteplass mellom Longyearbyen lokalstyre, bredden i næringslivet samt andre nasjonale myndigheter og statlig eide virksomheter. Forumet er ikke et beslutningsorgan.	Ansvar: LL v/lokalstyreleder Andre involverte: administrasjonen i LL, hele næringslivet og alle samfunnsaktører i Longyearbyen Est. omfang: Inntil 4 møter/år Leveranse: årlig møteplan utvikles av lokalstyreleder. Invitasjon og referat distribueres på LL sin hjemmeside.

7. OPPFØLGING OG REVISJON AV STRATEGISK NÆRINGSPLAN

I følge Longyearbyen lokalstyres planstrategi, skal en helhetlig revisjon av strategisk næringsplan skal gjennomføres én gang per valgperiode, første gang i 2029.

Handlingsplanen (tiltaksdel) skal revideres årlig, og skal dokumentere oppdatert status på mål, tiltak og ressursbruk siden forrige revisjon. I tillegg skal det lages en oppdatert handlingsplan, samt eventuell justering eller fjerning av tiltak som av ulike årsaker ikke kan gjennomføres som opprinnelig planlagt.

Longyearbyen lokalstyre har bestilt en levekårs-, samfunns- og næringsanalyse som forventes levert i løpet av 2026.⁶⁶ Funn fra disse analysene bør tas hensyn til og innarbeides i fremtidige revisjoner av strategisk næringsplan.

Ansvar for revidering av strategisk næringsplan ligger hos Longyearbyen lokalstyre, men næringslivet skal involveres gjennom bransjeforeningene, og statlige myndigheter skal ha mulighet til ettersyn. Revisjoner av strategisk næringsplan skal tas til politisk behandling i miljø- og næringsutvalget.

⁶⁶ Vedtak fra lokalstyremøte 17.12.2024, sak PS 119/2024

8. FORVALTNING, ORGANISERING OG FINANSIERING AV NÆRINGSARBEIDET

Forvaltning, organisering og finansiering av Longyearbyen lokalstyres næringsarbeid har betydning for hvordan målene, innsatsområdene og tiltakene i næringsplanen skal gjennomføres og realiseres.

En utredning av hvordan næringsarbeidet skal forvaltes og organiseres, ligger per mars 2026 til behandling hos administrasjonssjefen.⁶⁷ Saken skal deretter fremmes for politisk behandling.

Tiltakene i strategisk næringsplan (handlingsdel) finansieres hovedsakelig gjennom Longyearbyen lokalstyres budsjettprosess. Noen tiltak kan finansieres gjennom Longyearbyen lokalstyres næringsfond, bevilgninger over statsbudsjettet, offentlig støtte fra det næringsrettede virkemiddelapparatet og bidrag fra privat næringsliv.

⁶⁷ [Longyearbyen lokalstyres verbalvedtak 2, 10.12.2025, PS 71/2025 Budsjett og økonomiplan](#)

9. KILDER OG REFERANSER

Listen er ikke uttømmende. Kilder er også listet i fotnoter.

- [Lov om Svalbard](#) (Svalbardloven)
- [Lov om miljøvern på Svalbard](#) (Svalbardmiljøloven)
- [Meld. St. 26 \(2023-2024\)](#) (Svalbardmeldingen)
- Strategi: [Innovasjon og næringsutvikling på Svalbard](#) (2019)
- Planprogram for strategisk næringsplan (oppdatert november 2025)
- Dokumentasjon og rapporter fra forstudie og forprosjekt Næringsvennlig lokalstyre (2021-2023)
- Strategisk næringsplan fra Svalbard Næringsforening (2017)
- [Rapport - næringsarbeid Longyearbyen lokalstyre 2024 og planer for 2025](#) (februar 2025)
- [Statistisk sentralbyrås faktaside om Svalbard](#)
- Winther, Jan-Gunnar; Barr, Susan: [Næringsliv på Svalbard i Store norske leksikon på snl.no](#). Data fra 25. september 2025
- Nye energisystemer på Svalbard. Innlegg fra Heidi Theresa Ose, Store Norske Energi AS. Fredagswebinar Energi i Nord 10.10.2025
- [Lokalsamfunnsplan 2022-2033](#), Longyearbyen lokalstyre (revidert 23.09.2025)
- Samfunnsanalyse av reiselivet i Longyearbyen. Samfunnsøkonomisk Analyse 2025
- Innbyggerundersøkelse utført av Visit Svalbard 2024 og 2025
- Eirik Larsen Lindstrøm og Olav H. Slettebø: [Samfunnsforhold på Svalbard: Befolkning, økonomi og levekår](#). SSB, 2023
- Svein Vigeland Rottem (red.): [Svalbard i en ny tid - rett, næring og makt](#). Fridtjof Nansens Institutt, rapport 7/2024

VEDLEGG

1. Historikk og prosess: arbeidet med strategisk næringsplan	50
2. Prosjektorganisering	51
3. Metode	52
3.1. Innspills-workshop med næringsliv og offentlig virksomhet	52
3.2. Innspills-intervjuer	54
3.3. Sammenstilling av idéer	55
3.4. Dokumentinnhenting og -analyse	55
3.5. Utforming av mål, strategier og innsatsområder	56
3.6. Kvalitetssikringsarbeid	57
3.7. Bruk av generativ KI	57
4. Sammendrag av innsikt	(eget dokument)

1. HISTORIKK OG PROSESS: ARBEIDET MED STRATEGISK NÆRINGSPLAN

En strategisk næringsplan er et tematisk, lokalpolitisk vedtatt styringsdokument for næringspolitikk. Denne strategiske næringsplan er utviklet i tråd med gjeldende planstrategi for Longyearbyen lokalstyre, vedtatt av teknisk- miljø- og næringsutvalget (TMNU) i november 2024.⁶⁸

Longyearbyen lokalstyre besluttet 12.10.2021 å igangsette programmet “næringsvennlig kommune” (NVK) for å forbedre eget næringsarbeid. NVK er et anbefalt verktøy for kommuner i omstilling, utviklet av Innovasjon Norge. Selv om Longyearbyen lokalstyre skiller seg fra en fastlandskommune, er NVK-metodikken ansett som egnet.

I henhold til Innovasjon Norge sine retningslinjer for Næringsvennlig kommune organiseres et NVK-prosjekt i tre faser: forstudie, forprosjekt og hovedprosjekt.

I 2021 og 2022 gjennomførte Longyearbyen lokalstyre forstudien. Den omfattet en overordnet analyse av hvor godt Longyearbyen lokalstyre sine tjenester fungerer for næringslivet, og identifiserte forbedringstiltak. Etter anbefaling fra styringsgruppen i forstudien, besluttet Longyearbyen lokalstyre 21.3.2023 å videreføre arbeidet i form av et forprosjekt.

Forprosjektet ble opprinnelig delt inn i to delprosjekter:

- Utarbeide gjennomføringsplaner for 14 interne forbedringsområder
- Utarbeide Strategisk næringsplan for Longyearbyen lokalstyre

Delprosjekt 1 ble gjennomført i 2024, i form av planer for fem vedtatte forbedringstiltak. Tre av disse tiltakene skal gjennomføres gjennom NVK-programmet, mens andre tiltak gjennomføres i et internt organisasjonsutviklingsprosjekt.

⁶⁸ Vedtak i TMNU, 5. november 2024, PS 43/24

Delprosjekt 2 (Strategisk næringsplan) ble utsatt i påvente av ny Svalbardmelding, samt prosjektfinsiering. Planprogram for strategisk næringsplan ble vedtatt av Longyearbyen lokalstyre 21.02.2024.

Ny Svalbardmelding kom i 2024, og prosjektfinsiering kom på plass første halvår 2025. Longyearbyen lokalstyre besluttet den 16.10.2024 å gjenoppta arbeidet med å utvikle den strategiske næringsplanen. Det ble avklart i politisk administrativt møte den 12.09.2025 at tiltaket gjenopptas.

2. PROSJEKTORGANISERING

Prosjektet for utvikling av strategisk næringsplan har vært organisert som følger:

Eierskap/ beslutning	Prosjekteier	Teknisk-, miljø- og næringsutvalget (TMNU) og Longyearbyen lokalstyre v/Lokalstyreleder
	Styringsgruppe	Lokalstyreleder Terje Aunevik Leder for TMNU Jo Gytri Administrasjonssjef Åsmund Sandvik Næringssjef Lennarth Kvernmo Leder for Svalbard Næringsforening Christian Skottun Innovasjon Norge v/Linda Beate Randal (observatør)
Prosjekt- team	Prosjektansvarlig	Administrasjonssjef Åsmund Sandvik
	Prosjektleder intern	Næringssjef Lennarth Kvernmo
	Prosjekt- og prosessledelse	Kupa v/prosjektleder Ane-Marthe Sani Aasen og seniorrådgiver Helene Lund Engebø
Støtte	Kommunikasjons-team	Kommunikasjonsrådgiver Felicia Øystå, næringssjef Lennarth Kvernmo, Kupa ved prosjektteamet

3. METODE

Utvikling av strategisk næringsplan er utført i tråd med god forvaltningsskikk⁶⁹ og Svalbardloven.⁷⁰ I arbeidet med strategisk næringsplan har medvirkning vært sikret gjennom ulike innspillsarenaer, samt dialog med og forankring hos premissgivere. De påfølgende avsnittene beskriver metodikken brukt i innspills- og utviklingsarbeidet.

Medvirkningsarenaer i arbeidet med strategisk næringsplan.

3.1. INNSPILLS-WORKSHOP MED NÆRINGSLIV OG OFFENTLIG VIRKSOMHET

Innledning

Innspills-workshopen ble gjennomført 28. oktober 2025. Med nærmere 50 deltakere fra et bredt spekter av bransjer og virksomheter, både privat og offentlig, er det tydelig at næringsutvikling i Longyearbyen er et tema som engasjerer.

I workshopen ble det gjennomført 3 gruppeoppgaver. I tillegg var det satt av tid til en åpen post, der ordet var fritt.

⁶⁹ Artikkel på Sivilombudets nettside om god forvaltningsskikk.

⁷⁰ Svalbardloven, kapittel 5

Workshop-oppgavene ble gjort på papir/med post-it-lapper. Besvarelsene ble så fotografert, og importert i verktøyet Miro for videre bearbeiding og systematisering. Resultatene ble så sammenfattet i en prosatekst inndelt i ulike temaer som gikk igjen (vedlegg 4, eget dokument). Det ble ikke brukt KI-verktøy i denne delen av prosessen.

Gruppeoppgaver

De to første gruppeoppgavene var i hovedsak ment for å skape en felles virkelighetsforståelse, og danne grunnlag for arbeid med muligheter og løsninger (siste oppgave).

PESTEL-analyse

En PESTEL-analyse er et rammeverk for å se på hvilke eksterne drivkrefter eller faktorer som påvirker en virksomhet (politiske, økonomiske, sosiale, teknologiske, miljømessige og juridiske).

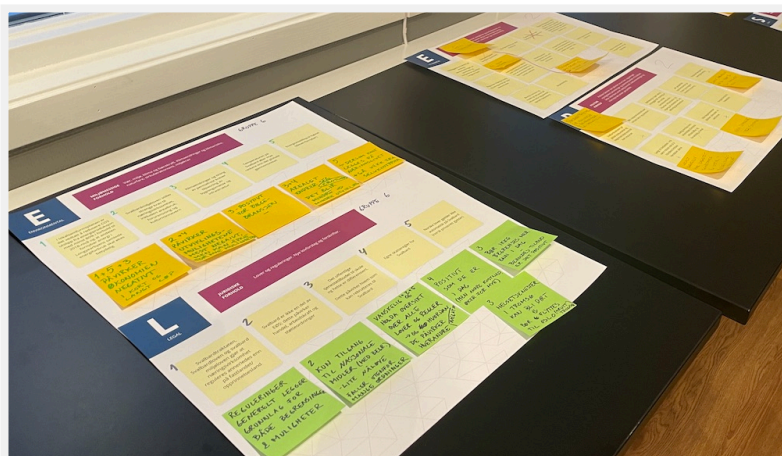
Kupa hadde utarbeidet et utkast i forkant av workshopen, som tok for seg faktorer som påvirker næringslivet og Longyearbyen lokalstyre som helhet.

Utkastet ble gjort basert på egen research og forkunnskaper, med KI-verktøyet Copilot (chat, Researcher, Analytiker) fra Microsoft som støtteverktøy. Alt innhold generert av KI ble kildesjekket, justert og kvalitetssikret.

Oppgaven i workshopen gikk ut på å bruke deltakernes kunnskap og innsikt for å forbedre PESTEL-analysen. Hver gruppe fikk utdelt 2 kategorier av drivkrefter, og fikk deretter i oppgave å bearbeide utkastet, diskutere og vurdere:

- Hvordan vil drivkraften påvirke oss?
- Er påvirkningen positiv eller negativ?
- Er påvirkningen kortsiktig eller langsiktig?

Målet med oppgaven var å bli samstemt om hva slags ytre drivkrefter som påvirker næringslivet og lokalsamfunnet i Longyearbyen.

Arbeid med PESTEL på innspills-workshop okt. 2025.

Kartlegging av ressurser og hvordan disse blir brukt

I denne oppgaven så gruppene på hva næringslivet og Longyearby-samfunnet har av ressurser, og hvordan de evner å bruke dem for å oppnå noe (kapabiliteter). Formålet med oppgaven var å få en felles forståelse av hva vi har, og hvordan det blir brukt, slik at det kan danne grunnlag for arbeid med muligheter, og hjelpe oss å se mangler. Også for denne oppgaven benyttet Kupa KI-verktøyet Copilot fra Microsoft for å lage et utkast. Alt av innhold generert av KI ble kildesjekket, justert og kvalitetssikret.

I workshopen brukte deltakerne egen kunnskap og erfaringer til å bearbeide utkastet, samt diskutere og vurdere:

- Hvordan brukes ressursen i dag?
- Hva hindrer oss i å bruke den bedre?
- Hvilke ressurser kan vi kombinere for å oppnå noe nytt?
- Hvilke ressurser mangler vi for å oppnå det vi vil?

Idémyldring

I den siste gruppeoppgaven brukte vi en metode fra DOGA (design og arkitektur Norge) til å finne idéer til løsning på en felles problemstilling: **Hvordan vi kan styrke næringslivet i Longyearbyen?** Formålet var å bevege oss fra begrensninger til muligheter - og som viktig input til mål, strategier og tiltak i strategisk næringsplan.

Oppgaven besto av en kombinasjon av individuelt arbeid og arbeid i grupper:

- Individuelt: 8 idéer på 8 minutter
- Gruppe: presenter idéene, diskuter og velg den beste idéen
- Individuelt: bygg på utvalgt idé, skriv ned 8 nye idéer på 8 minutter
- Gruppe: presenter idéene for gruppa
- Individuelt: 8 dårlige idéer på 8 min.
- Gruppe: vri de dårlige idéene om til gode idéer

3.2. INNSPILLS-INTERVJUER

En rekke representanter fra privat næringsliv og offentlig virksomhet ble invitert til å gjennomføre innspills-intervjuer i perioden oktober til desember 2025. Listen over intervjuobjekter ble utarbeidet i samarbeid med medlemmer av prosjektets

styringsgruppe, med mål om å dekke et bredt spekter av virksomheter. Næringslivet hadde også anledning til å melde sin interesse og be om å bli intervjuet.

Intervjuene varte i 30-60 minutter. Respondentene fikk i stor grad fortelle fritt om erfaringer, samt ønsker og behov for videre næringsutvikling. I den grad viktige momenter ikke ble dekket i den frie fortellingen, støttet prosjektteamet seg på følgende semistrukturerte intervjuemal:

- Hva gjør bedriften?
- Hvilke mål, ambisjoner og planer har dere for de neste 5 årene?
- Hvor stabil er arbeidskraften? Hvordan jobbes det med rekruttering?
- Største utfordringer med å drive næringsvirksomhet i Longyearbyen?
- Hva er det beste med å drive næringsvirksomhet i Longyearbyen?
- Forventninger til strategisk næringsplan? Hva må være med?
- Hva mener du er handlingsrommet til Longyearbyen lokalstyre for å jobbe med strategisk næringsarbeid?

I de fleste intervjuene deltok to fra prosjektteamet, der hovedsaklig én intervjuet og den andre noterte. De fleste intervjuene ble dessuten transkribert (ved bruk av KI-verktøyet Copilot), til bruk som støtte i tilfelle man ikke rakk å notere alt. Intervju-notatene ble så gjennomgått, og sammenfattet i en prosatekst (vedlegg 4).

3.3. SAMMENSTILLING AV IDÉER

Idéer fra både workshop og intervjuer, samt idéer diskutert i prosjektteamet, ble først hentet ut fra notater og samlet i verktøyet Miro. Deretter ble idéene gruppert tematisk, og brukt som innspill i arbeidet med mål og strategier (sammen med styringsgruppa).

3.4. DOKUMENTINNHENTING OG -ANALYSE

Som basis for innsiktsarbeidet har prosjektteamet støttet seg på en rekke offentlige dokumenter samt analyser fra tidligere prosesser. Dette har blitt gjort i tett dialog med næringssjefen. Følgende hoveddokumenter har blitt benyttet i innsiktsfasen:

- Svalbardmeldingen (Meld. St. 26 (2023-2024))
- Regjeringens strategi for innovasjon og næringsutvikling på Svalbard (2019)
- Plandokumenter fra Longyearbyen lokalstyre, politiske vedtak m.m.
- Dokumentasjon og rapporter fra forstudie og forprosjekt Næringsvennlig lokalstyre (2021-2023)
- Strategisk næringsplan fra Svalbard Næringsforening (2017)
- Statistikk fra SSB - faktside Svalbard
- Samfunnsanalyse av reiselivet på Svalbard (Samfunnsøkonomisk Analyse, 2025)
- Innbyggerundersøkelse utført av Visit Svalbard (2024 og 2025)

3.5. UTFORMING AV MÅL, STRATEGIER OG INNSATSOMRÅDER

Styringsgruppa ble samlet 29.01.2026 for en digital workshop om mål, strategier og innsatsområder. Workshopen startet med en introduksjon fra Lokalstyreleder/leder for styringsgruppa, om næringslivets rolle i realiseringen av de svalbardpolitiske målene.

Deretter ble utfordringsbildet fra innsiktsarbeidet gjennomgått. Styringsgruppa kjente seg igjen i bildet som ble skissert opp, og supplerte også med egne tanker. I tillegg ble det fremvist en rekke idéer fra innsiktsarbeidet.

Vi brukte deretter verktøyet Miro for å gjennomføre følgende oppgaver:

- Hvilke utfordringer/problemstillinger (fra kapittel 3) har Longyearbyen lokalstyre handlingsrom til å gjøre noe med? Hvilke er relevante å adressere i en næringsplan?
- Samle og gruppere beslektede problemstillinger
- Vri problemstillinger til muligheter
- Forslag til målformuleringer og innsatsområder

Resultatene fra workshopen ble så bearbeidet av Kupa, som deretter la frem forslag til mål, strategier og innsatsområder til gjennomgang og kvalitetssikring i styringsgruppa.

3.6. KVALITETSSIKRINGSARBEID

Utviklingen av strategisk næringsplan, inkludert merknadsbehandling etter høringsrunde, er utført i samråd med næringssjefen og administrasjonssjefen i Longyearbyen lokalstyre.

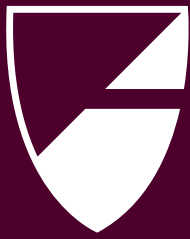
3.7. BRUK AV GENERATIV KI

Generativ KI har ikke blitt brukt til å generere innhold (verken tekst, figurer eller bilder) i denne planen. Generativ KI har heller ikke blitt brukt i utforming av mål, strategier, innsatsområder eller tiltak, påvirket planens innhold eller retning, eller blitt brukt til å hente faktaopplysninger.

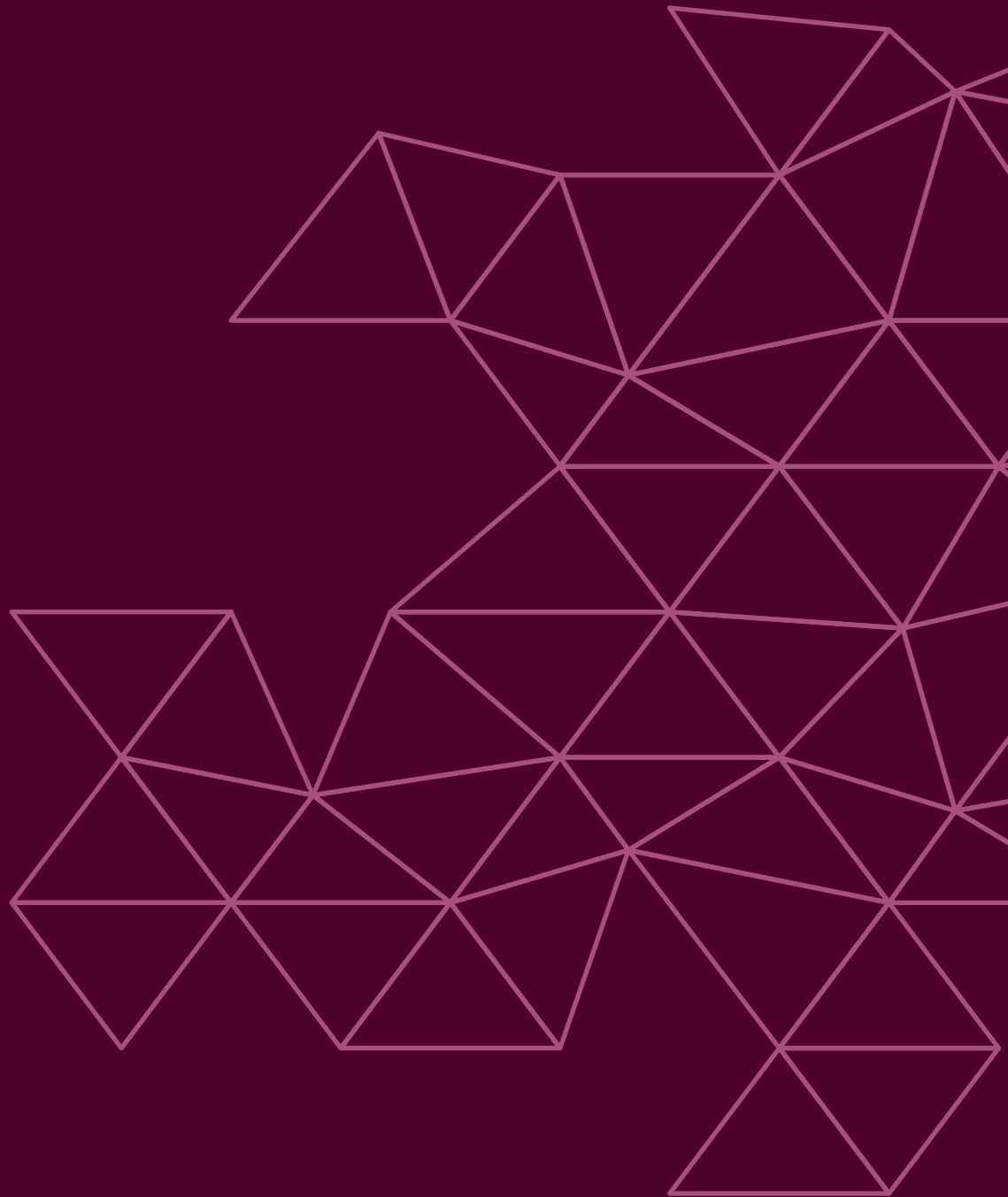
Copilot fra Microsoft har unntaksvis blitt brukt som hjelp til språkforenklinger. Som beskrevet i vedlegg 3.1 og 3.2, ble samme verktøy brukt som støtte i enkelte deler av innsiktsarbeidet (grovkast til PESTEL, kartlegging av ressurser og hvordan de ble brukt, transkripsjon av intervjuer). All slik bruk ble kildesjekket.

All bruk av generativ KI er grundig kvalitetssikret av prosjektteamet.

LONGYEARBYEN LOKALSTYRE

UNIKT ► TRYGT ► NÆRT ► SKAPENDE